

Naročnina
za državo SHS:
na mesec Din 20
za pol leta 120
za celo leto 240

za inozemstvo:
mesečno Din 30

Sobotna izdaja:
celoletno
v Jugoslaviji Din 40
v inozemstvu 60

SLOVENE

Cene inseratov:
Enostolpna petstna vrsta
mali oglasi po Din 1.50 in
Din 2.—, večji oglasi nad
45 mm višine po Din 2.50,
veliki po Din 3.— in 4.—,
oglasil v uredniškem delu
vrstica po Din 6.—.

Pri večjem naročilu popust.
Izhaja vsak dan izvenredno
ponedeljka in dneva po
prazniku ob 4. uri zjutraj.

Poština plačana v gotovini.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici 6/III. Rokopisi
se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne spre-
jemajo. Uredništvu telefon 50, upravnitva 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ulici 6. Cekovni račun:
Ljubljana 10.650 in 10.549 (za inserate) Sara-
jevo 7.565, Zagreb 39.011, Praga in Dunaj 24.797.

Gonja.

»Slovenski narod« je odnekad nosil pri nas zastavo antiklerikalizma. Ta svoj posel pa je opravljal tako neduhovito, plitvo in čisto prostaško, da v 57. letu svojega obstoja nima zaznamovati nobenega uspeha. Del slovenske inteligence se je obrnil k socializmu, del se je orientiral po krščanskem ljudstvu. Pri tem so ravno najboljše predstavitelji socializma ostali pristaši več ali manj krščansko orientirane etike, vsi pa so do dna duše zamrzili slovensko naprednjakarsko plitvomiselnost, ki danes v našem kulturnem življenju sploh ničesar več ne predstavlja. Tisti slovenski inteligenti, ki niso ne katoliško ne socialistično usmerjeni, so popolnoma izven strank, so pa vsi odločni nasprotniki kulturnobojnega demokratstva. To je ves rezultat polstoletne protiverske in proticerkvene gonje slovenskega liberalizma.

»Slovenski narod« pa goni svojo antiklerikalno pesmico naprej. Danes je izgubil še tisto malo učenega laka, ki se je držal svojedobnih protikatoliških modrovanj dr. Slanca, in tisto robato šegavost, v katero je znal zavijati svoje antiklerikalne satire dr. Tavčar. Danes pišejo liberalni inteligenti z občudovanja vredno ignoranco, neumno predrznostjo in neženirano neslanostjo. Popolna dekadenca, z eno besedo.

Danes n. pr. so se čutili svobodni, gledci okoli »Naroda« poklicani napisati cel uvodnik zoper dovršeno katedralo v Ljubljani, ki da je razkošna in sijajna, ljudstvu pa ne bo prav nič koristila. V cerkvi se bodo srca povzdigovala k Bogu, se bodo duše zbrale k samopovzdigi in samopožrtvovanju, se bodo dajali podnet k delom krščanske ljubezni. Tega pa naprednjak, ki je pogreznjen v egoizem in materializem, ne razume. Kadar pa se bo kje dogradila kakšna velebanika, ali se ustanovil kakšen trust ali pa dovršil kakšen razkošen tempel čutnega uživanja, bo »Slovenski narod« seveda poln hvale in občudovanja.

Mož v svojem naprednem mračnjastvu seveda tudi ne misli na to, kakšno ogromno etično vrednoto predstavlja katedrala, ki je eden najlepših umotvorov gotike. On občuduje bolj kakšno neokusno kričavo ameriško smotrenostno stavbo, kjer se šteje denar, sklepajo kupčije in odira ter goljufa delovno ljudstvo za plodove svojih srag in svojega truda.

Da bi njegove neslanosti bolj držale, je člankar »Slovenskega naroda« privlekel na dan »cerkveni kapitalizem«, češ, naj se »klerikalizem« odeva v krščansko-socialno obleko, v istini pa gre zgolj za »materialnim blagostanjem svojih prvakov«.

Mož je zamenjal »klerikalizem« z liberalizmom. Dokler je »klerikalizem« vladal, je bilo blagostanje delovnih stanov tako veliko, da socialno vprašanje v sedanji svoji ostri obliki sploh ni obstajalo. (Glej Janssen, Geschichte des deutschen Volkes.) Cerkveno premoženje je služilo po svoji ogromni večini izravnavanju tistih socialnih neenakosti, ki so kljub temu obstojale. S tem denarjem je cerkev stoletja sama zidala bolnice, sirotišča, zavetišča, kulturne in socialne ustanove, kultivirala zemljo, vršila agrarne melioracije, opravljala naravnost vse državne občedlaginjske posle, celo saniteto. S tem denarjem so se ustanovila tudi vsa vseučilišča, knjižnice, znanstveni inštituti. S svojim premoženjem je podpirala in ščitila cehovstvo, mesta, avtonomijo stanov, deželni mir. (Glej n. pr. chen.)

Vse to je prenehalo, oziroma se globoko izpremenilo z racionalizmom, reformacijo, liberalizmom. Cerkveno premoženje so sekularizirali, to je, požrli so ga knezi, vladarji, bankirji in liferanti. S tem denarjem so zdaj bogatele pijavke, so se podjarmilevali tuji narodi, zaslužile kolonije, silili svobodni ljudje v vojaške, uvedla moderna sužnost, uničila stanovska samouprava uničila avtonomna obrt in se je dvignil veleindustrializem. Tri četrtine sveta se je izpremenilo v proletariat, nekrščanski velekapitalizem pa slavi svoje orgije, potem ko je raztroval človeško družbo z naukom liberalizma, neomejene svobode, svobodne konkurence, severnega

egoizma, postavno sankcioniranega oderuštva, tatvine in ropa.

Kar pa je ostalo cerkvi premoženja, se še danes obrača po svojem ogromnem delu v dobrotvorne svrhe, ostanek gre za vzdrževanje služabnikov cerkve in bogočastja, ki je seveda liberalizmu napoti, ker ga najbolj ovira pri njegovem materializiranju človeške družbe. Vatikan n. pr. vsakoletno izda za stradalajoče in siromake v Rusiji, Nemčiji, Italiji, Grčiji, Mali Aziji, po misijonskih deželah etc., etc. domala vse svoje dohodke, dočim liberalno velebankarstvo samo množi svoje profite in jih kopiči. Ameriška cerkev vzdržuje iz tega, kar ima odveč, nebroj kulturnih in socialnih naprav ter podpira vsako humanitarno akcijo. Kaj pa ameriški milijarderji? In tako je po vsem svetu. Pri nas grejo vsi škofovi dohodki za gimnazijo v Št. Vidu. Slovenska duhovščina pa svoje skromne dohodke po ogromni večini razda za

Pašić prejel in vrnil mandat za poslovno vlado.

PAŠIĆ ZAHTEVA VOLIVNO VLADO.

Belgrad, 6. maja. (Izv.) Kljub narodnemu prazniku hajduškega ustanka je bil danes storjen prvi korak za razčiščenje krize in prvi korak k definitivni rešitvi. Ob 11 polpodne je bil povabljen na dvor g. Nikola Pašić in se je vrnil ob 12.20 v predsedništvo, kjer so bili zbrani vsi ministri. Po kratkem obvestilu ministrov o uspehu avdiencie se je Pašić odpeljal iz predsedništva v družbi Svetozarja Pribičevića na svoje stanovanje. Po tej seji so ministri izjavljali, da je Pašić dobil od krone mandat za sestavo delovne vlade. Dalje so izjavljali, da mora do 5 popoldne obvestiti dvor, ali tak mandat sprejme ali ne. V svrhu odločitve o tej stvari je bila ponovno sklicana seja ministrov ob 3 popoldne, ki je trajala do pol 5. Večina ministrov ni hotela dajati nobenih izjav, češ da je prepu-

Mišljenje radikalov o nadaljnjem razvoju krize.

IZRABLJANJE RADIČEVEGA PROGLASA. — ODLOČITEV V ROKAH KRONE: ALI MANDAT ZA NEMOŽNO NAJŠIRŠO KOALICIJSKO ALI OŽJO KONCENTRACIJSKO DAVIDOVIČEVO VLADO.

Belgrad, 6. maja. (Izv.) Imenovanje Pašića kot prvega mandatarja krone je v političnih krogih in v javnosti bilo sprejeto zelo različno. Dasiravno je običajno, da se ob krizi prvi mandat zaupa in dostavi najmočnejši parlamentarni stranki, vendar se v nekaterih krogih misli, da to v tem slučaju ni bilo potrebno, kajti Pašić je že s sestavo koalicijske vlade in z njenim padcem dokazal, da ni kos nalogi, kakor jo nalaga parlamentarna kriza. Obenem je ob priliki padca 12. prejšnjega meseca bil izdan komunike, v katerem vlada preudici- rano poznejši rešitvi s tem, da je v tem obve- stilu izjavila, da smatra kot edini izhod volitve. S tako izjavo so se Pašić in ostali člani njegovega kabineta že v naprej izključili iz vsake parlamentarne kombinacije. Dejstvo, da je bil kljub temu poverjen mandat Pašiću, so vsled tega nekateri krogi tolmačili kot predznak za končno rešitev. V tem smislu so se tudi tolmačile izjave nekaterih ministrov, ki so po popoldanski seji časnika-rem izjavili, da je bilo vnaprej jasno, da dobi Pašić tak mandat, da je pa tudi jasno, da ga bo Pašić vrnil, kar pa da se seveda že iz formalnih ozirov ne sme pričakovati. Tudi v široki javnosti je vladalo prepričanje, da bo Pašić vrnil mandat za delovno vlado in poskusil izsiliti mandat za razpust in za nove volitve. Vse- kakor se to Pašiću ni posrečilo in s tem je dovršena prva faza reševanja krize. Težko je ugeniti nadaljnje korake drugega ustavnega faktorja. Po prvi odločitvi sodeč, je pričakovati, da se bo reševanje gibalo brez dvoma v smeri delovne vlade, torej na parlamentarnih tleh. Vprašanje pa je, ali se bodo novi poskusni mandati glasili za koalicijsko ali sploh za vlado, ki bi bila zmožna za delo v parlamentu. Mandat za najširšo koalicijsko vlado bi se izkazal kot nemogoč in bi bil tak poskus iluzoren. Ne- kateri radikali so zato mnenja, da se bodo novi mandati tudi glasili tako, kajti radi- kali smatrajo, da je izključeno, da bi samo opozicijski blok mogel dobiti vlado se- daj po objavi Radičevega proglasa. Dočim

kulturne in socialne stvari, za knjige, za dijake, za društva, za reveže. Koliko pa da slovenski liberalni velekapital iz svojega obilja? Kakšno drobtino; ogromni del gre za privatno blagostanje in nove dobičke, za plutokracijo, ki izsesava ljudstvo in s svojim nekrščanskim postopanjem priprav- lja novo svetovno vojsko in socialno revo- lucijo.

Glasilo te plutokracije pa si upa po- tem še napadati največjo in najstarejšo kulturno ter človekoljubno ustanovo sveta. Seveda, to je odnekadj taktika ljudskih pi- javk od francoske revolucije dalje. Med- tem ko ljudstvo hujskajo zoper cerkev, mu nemoteno kradejo denar iz žepov. Hvala- bogu, danes to sredstvo ne zaleže več. Li- beralni velekapital si mora že izmisлити kakšno drugo sredstvo za omamljevanje mas. Končno pa jih bo ravno od teh mas dobil pošteno po glavi. Tako kažejo zna- menja na zemlji in na nebu.

ščeno Pašiću, da sam odloči o poverjenem mandatu. Nekateri ministri so na vpraša- nje, ali bo Pašić vrnil mandat odgovarjali, da je to pač jasno. Točno ob 5 popoldne se je Pašić odpeljal na dvor, a se je takoj zo- pet odpeljal na svoje stanovanje, ker mu je bilo sporočeno, da kralja ni na dvoru. Na ta način je Pašić obdržal mandat še eno uro, kajti par minut po 6 popoldne se je ponovno odpeljal na dvor. Avdiencia je tra- jala samo par minut. Pašić je kralja obve- stil, da še vedno stoji na stališču, da so iz- sedanje krize po njegovem mišljenju edini izhod volitve, in da ne more niti pristopiti k poverjeni mu nalogi, namreč k sestavi delovne vlade. S tem je Pašić v šestih urah odigral svojo prvo vlogo manda- tarja.

je bil ta proglas v Zagrebu konfisciran, so ga danes belgrajski listi objavili in ga re- žimski krogi seveda v največji meri eks- ploatirajo proti akciji opozicijskega blo- ka. Nekateri radikali in Pribičevićevci so odkrito izjavljali, da jim je ta proglas pri- šel, kakor naročen in da so imele intrige s tem proglasom pri merodajnih faktorjih uspeh. Vsekakor hočejo zmanjšati s tem porazen vtis Pašičevega govora v Bjelini, v čemer so vsaj v javnosti deloma uspe- li. Drugi del radikalov pa smatra, da pride kot novi mandatar krone za poslovno vla- do v poštev Ljubomir Davidović, ki bi po njihovem mišljenju mogel sestaviti tudi ožjo koncentracijsko vlado, kajti v tej vladi bi bili radikali z Nastasom Petrovi- čem na čelu. Gotovo je, da bi v slučaju, da dobi Lj. Davidović mandat za sestavo po- slovne vlade, bi precejšnje število radi- kalov pristopilo k opozicijskemu bloku. Seveda so to za sedaj kombinacije, kajti odločitev leži v rokah krone. Opozicijski krogi so radi tega prepričani, da se bo kriza reševala na začetni način, vsled če- sar je pričakovati pravilne in parlamentar- ne rešitve v najkrajšem času.

LJUBA JOVANOVIĆ NI DOBIL MANDATA.

Belgrad, 6. maja. (Izv.) Ob pol 8. uri zvečer je bil poklican na dvor g. Ljubomir Jovanović. Dasiravno se je z ozirom na hitro odločitev o novem mandatu in še hitrejšem koraku Pašića o vrnitvi ta- kega mandata pričelo misliti, da se bo kriza reševala v hitrejšem tempu, vendar je poziv Ljubomira Jovanovića iznenadil in v nekaterih krogih se je mislilo, da bo Ljubomiru Jovanoviću poverjen mandat. Posebno konference, ki jih je imel Ljubo- mir Jovanović tekom popoldneva z raz- ličnimi radikalnimi voditelji, in pa dej- stvo, da je Ljuba Jovanović prisostvoval popoldanski seji vlade, je potrjevalo to mišljenje. Ko je Ljuba Jovanović ob pol 9. zvečer odšel iz dvora, je novinarjem izjavil, da je Pašić vrnil mandat, da on ni

dobil novega mandata in da ne more dati nobene izjave glede nadaljnega reševanja krize.

STARA, NERODNA INTRIGA.
Belgrad, 6. maja. (Izvirno.) Slabost Pašić — Pribičevićeve kombinacije doka- zuje intriga, ki so jo vrgli v javnost proti opozicijskemu bloku. Razširili so vesti o koaliciji med njimi in Jugoslov. klubom. Ker so take vesti stalno na dnevnem redu ob vsaki krizi, jih ne bo treba šele za- vračati kot lažnive, ker so tendenciozne in brez vsake podlage. Imajo pa namen slabiti vrste opozicijskega bloka.

PROGLAS HRSS ZAPLENJEN.
Zagreb, 6. maja. (Izv.) Proglas HRSS na narod je državno pravdnitvo zaplenilo na temelju člena 13 in 138 ustave, ker da se s proglasom izziva mržnja proti državi in narodnemu edinstvu. V Belgradu je bil proglas objavljen v celoti in ni bil zaple- njen. Zato bo HRSS zahtevala, da se dr- žavni pravdnik Maročino ostro kaznuje, ker je samolastno zaplenil proglas.

POJMOVANJE POSLANSTVA.
Zagreb, 6. maja. (Izv.) Na zadnji ple- narni seji HRSS je bilo med drugim skle- njeno, da noben poslanec HRSS ne sme v nikakem slučaju intervenirati, ampak samo predsedstvo; dalje, da smejo poslanci HRSS za svoje potrebščine uporabiti le del dnevnice, ostalo pa morajo izročiti strankinemu fondu. Poslanci HRSS se temu sklepu pač ne bodo radi pokorili, v prvem slučaju, ker prenehajo s tem biti polnovredni manda- tarji ljudske volje, v drugem slučaju, ker so dosedaj smatrali dijete za osebno in ne strankino last, od katere odstopijo stranki le toliko, kolikor njihov parlamentarni klub sam določi.

Državnozborske volitve v Nemčiji.

Berlin, 6. maja. (Izv.) Izvoljenih je po dosedanjih rezultatih 99 socialnih demo- kratov, 62 centum, 45 nemška ljudska stranka, 24 demokratov, 15 bavarska ljud- ska stranka, 19 poslancev raznih kmečkih skupin, 4 nemški socialci, 5 nemških han- overancev, 99 nemških nacionalistov, 32 nem- ških narodnih strankarjev (Deutschvölkis- sche) in 61 komunistov.

Berlin, 6. maja. (Izv.) Berlinska poli- cija je zaprla ob priliki volivne agitacije pri zadnjih volitvah 8 oseb, ki so se precej izpostavile za komunistično stranko. Areti- rance so danes pripeljali pred redno sodi- šče, ki je 5 oseb pridržalo v zaporu, 3 ose- be pa je sodišče oprostilo.

Pariz, 6. maja. (Izv.) Z ozirom na izid nemških volitev piše »Temps«, da je načrt strokovnih izvedencev glede reparacij se- daj v nevarnosti, da bo podvržen ali kriti- ki Tirpitza ali pa kritiki komunistov.

London, 6. maja. (Izv.) V Londonu pri- čakujejo, da bo nemška vlada dobila zadost- no večino, da podpre zahteve strokovne ko- misije glede plačevanja reparacij.

NOV RUDARSKI STRAJK V NEMČIJI.

Berlin, 6. maja. (Izv.) »Vossische Ztg.« poroča, da so sklenili rudarji v Gorenji Sle- ziji proglasiti generalni štrajk, ker so bile njihove ponudbe glede delovnega časa od- klonjene.

Besarabsko vprašanje in vseslovanstvo.

Varšava, 6. aprila. (Izv.) Vse rusko ča- sopolisje z velikim zadovoljstvom beleži in komentira članek belgrajske »Politike«, v katerem je izjavila, da bo Jugoslavija v morebitnem rusko-romunskem sporu zara- di Besarabije ostala nevtralna in da mora Rusija svoje predvojne meje dobiti nazaj. Ruski listi pišejo, da se Jugoslovani vrača- jo k svoji tradicionalni politiki slovenske vzajemnosti, ki bo Slovane rešila izpod jar- ma zapadne Evrope.

MUSSOLINIJEV OBISK V JUŽNI ITALIJI

Palermo, 6. maja. (Izv.) Včeraj je na oklopnici »Dante Alighieri« dospel v Pa- lermo ministrski predsednik Mussolini. — Sprejeli so ga Orlando, ministri Di Gior- gio, Carnazza in Gentile, zastopniki krajev-

nih oblasti in mnogobrojno občinstvo. Mussolini je obiskal mestno hišo in Pantheon, kjer se je poklonil spomenu Crispia in generala Cascina. Z balkona kraljeve palače je imel Mussolini nagovor na prebivalstvo.

MUSSOLINI POJDE NA ŠPANSKO.

Rim, 6. maja. (Izv.) Uradno poročajo, da bo italijansko kraljevo dvojico na njenem potovanju v Španijo spremljal tudi Mussolini, da uredi pri tej priliki nekaj spornih vprašanj trgovskega značaja med Italijo in Španijo.

FAŠIZEM.

Rim, 6. maja. (Izv.) Glavni tajnik fašistovske stranke objavlja, da se je letos od januarja do konca aprila med fašiste vpisalo nad 600.000 novih članov.

ROMUNIJA IN ITALIJA.

Bukarešt, 6. maja. (Izv.) »Adeverole« poroča, da bosta v kratkem odpoklicana italijanski poslanik iz Bukarešte in romunski poslanik iz Rima. Na njuna mesta pride ta nova moža, čijih naloga bo, da vzpostavita dobro razmerje med Romunijo in Italijo.

RUSKI KONZULAT V TRSTU.

Moskva, 6. maja. (Izv.) Sovjetska vlada je sklenila, da ustanovi v Italiji tri konzulate: v Trstu, Napolju in Genovi.

ANGLEŠKO-RUSKA POGAJANJA.

London, 6. maja. (Izv.) Poročila, da so se angleško-ruska pogajanja začasno ustavila vsled raznih težkoč, se dementirajo.

NEZGODA ANGLEŠKEGA POSLANIKA.

Gradee, 6. maja. (Izv.) Angleški poslanik na Dunaju Douglas se je peljal v nedeljo iz Brucka na Dunaj z avtomobilom. Med vožnjo je motor dvakrat odpovedal, vsled česar se je voz zaletel v neko drevo. Poslanik in njegova soproga sta lahko poškodovana.

POPUST V ČEŠKIH KOPALIŠČIH.

Praga, 6. maja. (Izv.) Češka vlada dovoljuje 33 odstotkov popusta vsem posetnikom čeških kopališč, ki ostanejo v kopališčih vsaj 10 dni.

Volitve v Nemčiji.

Rezultat volitev v nemški parlament, ki še ni matematično točen, ker uradni skrutinji še ni znan, pač pa podaja splošno pravilno sliko razmerja parlamentarnih strank, je sledeči:

	1924	1920
Skraina desnica:		
»Deutsch-Völkische«	32	(3)
	32	
Desnica:		
Nemški nacionalisti	99	(65)
Bavarska ljudska stranka	15	(22)
	114	
Stranke sredine:		
demokrati	24	(39)
nemška ljudska stranka	45	(66)
Centrum	62	(68)
socialdemokrati	99	(171)
	230	
Skraina levica:		
komunisti	61	(16)
	61	

K temu pride še neznačno število miniaturnih strank. Iz tabele se razvidi, da volitve političnega položaja niso razjasnile.

Kakor znano, je najvažnejše vprašanje sedanjega momenta to, ali Nemčija sprejme predloge mednarodne komisije ekspertov, ki gredo za vplačevanjem reparacij na podlagi sanacijskega programa, ki posega deloma v finančno suvereniteto Nemčije, to je, terja izpremembe posameznih določil ustave. V to svrhu pa je potrebna dvetretjinska večina. Če se skrajni desnici (32) in nemškimi nacionalcem (99), ki so brezpogojno proti predlogom velesil, pridruži zelo nacionalistična bavarska ljudska stranka (15) in komunisti (61), je absolutno izključeno, da bi mogel parlament proti 207 glasovom skrajno desne, desne in skrajno leve opozicije sprejeti v svrhu izpolnitve zavezniških zahtev potrebne zakone. Na vsak način bo tu vse odvisno od komunistov, ki se bodo ravnali po navodilih ruske sovjetske vlade, ki ima na ta način takorekoč v rokah ključ do situacije, ki je eminentno mednarodnega pomena.

V drugih ozirih pa je koalicija proti ekstremistom mogoča — čeprav z malenkostno večino —, kajti sredinske stranke s socialno demokracijo razpolagajo same z 230 glasovi proti 207 ekstremistom. Mogoče pa so še druge kombinacije, ker desničarske stranke od sredinskih niso vse strogo ločene. Tako n. pr. utegne bavarska ljudska stranka iti v sredino, mogoče tudi del nemških nacionalcev; seveda bo šlo pri tem za to, ali se socialna demokracija priključi k sredinskemu bloku ali ne.

V Parizu je izid volitev precej neugodno vplival. V strankarskem oziru pa bo ta rezultat zelo ugodno vplival na šanse francoskega nacionalnega bloka, oziroma po-

incarēja, ki stopi kmalu pred volivce. Francoski nacionalni blok opozarja volivce na nevarnost, ki preti od Nemčije, v kateri je zmagal Ludendorff. Angleži presojajo položaj nekoliko manj pesimistično, čeprav tudi ne prikrivajo skrbi. Umerjeni elementi so vznemirjeni tako nad uspehi nacionalistov kakor nad ogromnim narastom komunističnih glasov.

Od nacionalistov so izvoljeni v »Reichstag«: general Ludendorff, major Erick, admiral Tirpitz, princ Bismarck, veleposestnik Stubendorf, industrijec Siemens, vsi pristaši Viljemove monarhije. — Od centra so izvoljeni voditelji: Marx, Wirth, Fehrenbach, Spahn, Giesberts. — Od demokratov: Schiffer, Dernburg, Bernstorff, Koch, Bäumer, Schuckig. — Od nemške ljudske stranke: Stresemann, Scholz, Heinze, Becker, Moltenhauer. — Od socialnih demokratov: Müller, Franke, Hilferding, Wells, Bernstein, Dawid, Scheidemann, Solmann, Wissel, Cristien. — Od bavarske ljudske: Amminger, Leicht, Schirmer. — Od komunistov: Frölich in Rimmele.

Približno razmerje glasov, ki so jih dobile posamezne stranke, pa je, kolikor se je dozda ugotovilo: nemški nacionalci 4 milijone 872.000; nemška ljudska stranka 2.630.000; centrum 3.250.000; demokrati 1.766.000; socialni demokrati 5.251.000; komunisti 3.315.000.

Odstotna udeležba: 77 odstotkov; nekoliko manjša od one leta 1920.

Iz zunanje politike.

* Kriza v češki narodni demokratiški stranki. V soboto in nedeljo se je v Brnu vršil kongres češke narodne demokratiške stranke. Delo na kongresu je bilo razdeljeno v sekcije, ki so razpravljale o vseh vprašanih strankine politike. Pri tem je prišlo do velikih nesoglasij. Resolucije, predložene plenumu so naglašale, da je eksistenčni pogoj češkoslovaške države, ohraniti mir. Temu cilju se mora ukloniti vsa zunanja in notranja politika. Dr. Beneš se izreka popolno zaupanje v željo, da ga mora nar. dem. stranka podpirati. Dalje se resolucije pečajo s korupcijo in bojem proti njej. Del plenuma je nastopil proti tem resolucijam ter predlagal, da se debata o tem odgodi. Toda ta predlog je bil odklonjen s 106 glasovi proti 83, nakar so bile resolucije sprejete z 106 glasovi proti 83. Manjšina je nato izjavila, da se nadaljnjih posvetovanj ne bo več udeleževala. S tem je kriza v stranki postala odkrita in grozi popoln razcep te stranke.

* Zunanje politične smernice Turčije. Turška vlada obrača največjo pozornost na Sirijo, nad katero izvršuje mandat Francija, in na Mezopotamijo, ki so jo Angleži že mislili izprazniti, pa se zdaj v njej le utrjujejo. Angleži gradijo železnico iz Bagdada vzdolž po perzijski meji do Kerkuka. Železnica ima strateški pomen, bo pa tudi služila eksploataciji vzhodno-mezopotamskih petrolejskih vrelcev. Turki pa gradijo železnico, ki naj zveže Argana-Mader, ki je najbogatejši anatolski bakreni rudnik, z bagdadsko; po tej železnici pa bodo Turki lahko prevažali tudi svoje čete v Mezopotamijo in Sirijo. Če pomislimo, kako Turčija pospešuje tudi zvezo Angore s Siwasom, vidimo jasno, da merijo njena prizadevanja v zunanje političnem oziru predvsem na to, da okrepi svoje stališče v vzhodni Anatoliji, koder meji na one arabske dežele, ki so danes proti svoji volji pod angleškim in francoskim mandatom. Z Anglijo se nadaljujejo pogajanja radi mossulskega vilajeta, kojega pripadnost je ob bozanskem miru ostala odprta. Zdi se, da bo Turčija Mossul dobila, ker se stališče Anglije v onih krajih čedalje bolj poslabšuje. Turčija ima na jugovzhodu in vzhodu zaveznici v Perziji in Rusiji. Prav iz tega vzroka Turčija tudi ni voljna podpirati Romunije glede besarabskega vprašanja, kakor to Romunija želi. Ne glede na to, da je Rusija Turčijo v borbi proti Grčiji in zapadnim velesilam vseskozi podpirala, se Turčija posebno zdaj, ko je Bospor odprt in ko Turčija nima vojnega brodogoja, ne more izpostaviti nevarnosti vojske z mogočnim sosedom.

Zborovanja SLS.

V Trzinu pri Mokronogu je imel v nedeljo 4. maja poslanec Sušnik zelo dobro obiskani shod. Nekateri samostojneži so pred cerkvijo agitirali, da bi ljudje ne šli na shod, ko so videli, da ničesar ne opravijo, so prišli v dvorano tudi sami. Tu so se postavljali z medklici, dokler niso osramočeni spoznali, da ne drži vse, kar berejo v »Kmetijskem listu«. Drug za drugim so odnehali in končno skupaj z našimi glasovalci za zaupnico poslancem Jugoslovanskega kluba.

Na Selih pri Kamniku je bil v nedeljo sestanek volivcev naše stranke, na katerem je poročal tajnik SLS.

Na Gori pri Sodražici je bil v nedeljo občni zbor Kmetijske zveze, kjer je ob obilni udeležbi razjasnil sedanjí politični položaj g. M. K. r. e. k. Zborovalci so jasno uvi-

deli vso podlost laži proti našim poslancem. Ves napor demokratov v tem okolišču bo prazen. Tudi oni, ki poskušajo begati naše volivce z novimi gesli, bodo končno videli, da jih bo zadela usoda vseh drugih strank in stranič, ki se postavljajo po robu zastopnici slovenskega ljudstva, naši SLS.

Navodila za reklamacije.

Zelo redki so slučaj, da so reklamacije pravilno sestavljene in opremljene. Pomanjkljive reklamacije povzročajo mnogo nepotrebnega dela občinskemu uradu in prvostopnemu sodišču in navadno ne dosežejo zaželenega uspeha. Ne bo odveč torej, ako se poda nekaj navodil.

1. Volilni imeniki morajo biti stalno razgrnjeni v občinskem uradu. Vsakdo ima pravico po stavku 2 čl. 5 zakona o volilnih imenikih št. 183 Ur. l. št. 67-22 volilni imenik pregledati, prepisati zase bodisi za drugega in zahtevati njegov popravek.

2. Ravnotako ima pravico vedno vsakdo (tu je mišljena le fizična oseba, ne morda stranke) vlagati reklamacijo zase ali za drugega (čl. 5.). Reklamacije je vložiti pri občinskem uradu ustno na zapisnik ali pismeno.

3. Reklamacijo je napraviti za vsakega volilca posebej.

Obrazec za reklamacijo pri zahtevi vpisa je priložen pod št. 1, za izbris pod št. 2 in za različne spremembe pod št. 3. Neprimerno v obrazcu, kadar se reklamacija izpolni, je črtati.

4. Ako nima stranka rojstnega in krstnega lista in je nabava otežkočena oziroma onemogočena v pravem času, zadostuje tudi druga od pristojnega oblastva temeljem rojstnega lista izdana listina, kakor: šolsko spričevalo, poselska (ne delavska) knjižica ali vojaški dokument, iz katerega so razvidni rojstni podatki, ki so se morali brezdvomno ugotoviti pri izdaji take listine na podlagi krstne matice.

5. Namesto domovinskega lista zadostuje tudi poselska knjižica ali potrdilo pristojnega političnega oblastva, da je reklamirana oseba državljan SHS odnosno Slovan po plemenu in jeziku. Enako zadostuje za ikazilo glede rojstnih podatkov in državljanstva, ako se predloži opcijska listina ali izkazilo o vojaškem službovanju v kraljevini SHS. Da je volilec

Beleške.

Slovenski velesrbi so se v polemiki zaradi cirilice tako zelo razkrinkali, da jim zdaj ne preostane ničesar drugega kakor da svoje velesrbstvo priznajo. Danes piše »Slovenski narod«, da je naše ogorčenje nad njegovim velesrbstvom čisto neumestno, »zakaj dejstvo je, da gre iz praktičnih razlogov cirilici prednost, ker je to alfabet, ki ga rabi 150 milijonski slovanski narod«. Iz Velesrba je postal »Slovenski narod« torej še Velerus. Ker štejemo Slovenci samo poldrug milijon, Rusi pa stokrat več, naj zavržemo po »Narodovici« logiki svoj jezik in svoja pisma! Res, imenitni »Slovenci«! Če bi bili Turki svojčas zasedli Kranjsko, bi bili naši liberalci po tej logiki postali muslimani in bi pisali z arabskimi pismeni. Ni čuda, če iz takih »Slovencev« postajajo laški fašisti, kakor so svojčas iz »naprednih« Slovencev na Koroškem in Štajerskem postajali najbolj goreči nemškutarji.

Na naše članke o slovanskem duhu SLS ne vedo demokrati absolutno ničesar odgovoriti razum da ponavljajo svoje trditve brez dokazov. Ta recept je liberalcem napisal že Voltaire, ki je svobodomiselcem priporočil, naj lažejo neženirano dalje neglede na to, ali se njihove laži ovrežejo. Kar se tiče svetovne vojne, pa naj liberalci lepo molčijo, saj so ravno njihovi voditelji najbolj peli slavo cesarju Francu Jožetu v posebnih slavnostnih knjigah, podajali v deželnem zboru in mestnem svetu bizantinske izjave večne in neomajne zvestobe Habsburžanom in poklanjali regimentom srebrne rogove s črnomrenimi trakovi. Obrnili so plašč po vetru šele, ko je bila dvajsta ura. Pa tudi s tisto peščico liberalcev, ki je bila internirana na Gradu, se ni treba preveč postavljati, kajti slovenskih duhovnikov je bilo interniranih in preganjenih najmanj trikrat več.

Kulturnobojne članke prepisane iz nekega češkega pamfleta, nadaljuje »Jutro«. Zdaj opisuje zares žalostno dobo, ki je vladala za časa avinjonskega razkola. Ne pove pa, da je to krizo premagala cerkev sama, da so bili reformatorni duhovniki, redovniki in svetniki, tako Gerson, sveta Katerina Sienska in papeži sami. To bi izvedeli demokratiški inteligenti, če bi proučili nepristransko zgodovinsko delo, mesto da črpajo iz svobodomiselnih kloak.

Slovenske fašistke. Pod tem naslovom priobčjuje »Slovenski narod« sledečo notico: »Govori se, da hočejo Italijani po vsej sili organizirati med Slovenci tudi ženske fašistovske odseke. Ako bi se to posrečilo, upajo, da se s pomočjo slovenskih deklet ojačijo moški fašistovski odseki med Slovenci. Mislimo, da ne bo uspelok — Mi

Slovan po plemenu in jeziku zadostuje njegov pravilni potni list, vidiran od tukajšnjega političnega oblastva.

6. V zahtevi popravkov krstnih imen oziroma priimkov, bivališča itd. je ob sebi umevno, da se mora postopati prav tako, kakor pri sestavi reklamacije za vpis ali izbris, ter se morajo tudi predložiti potrebna izkazila pristojnih oblasti.

7. Poslovanje o vsaki reklamaciji pri občinskem uradu je po čl. 8—10 zak. o volilnih imen. št. 184 Ur. l. št. 67/22 sledeče:

Pri vsakem občinskem uradu sta poleg župana določena od občinskega sveta še dva člana, kateri skupno tvorijo reklamacijsko komisijo pri občinskem uradu (čl. 20 zgoraj omenjenega zakona). Ti člani vzamejo vsako zahtevo popravka (reklamacijo) s prilogami v pretres in jo rešijo v obliki zapisnika tekom 5 dni. V občinah, kjer so občinski odbori razpuščeni, rešuje pri občinskem uradu vložene reklamacije pristojno okrajno sodišče. Zapisnik je prav kratak in naj se enostavno zapiše na hrbet reklamacije, kakor je razvidno v priloženem obrazcu. Ako se v reklamaciji zahteva vpis ali izbris volilca, v imenik, ne da bi bilo navedeno, katerega imenika se zahteva popravka tiče, morajo člani reklamacijske komisije v svojem sklepu ugotoviti ali je dotični popravek izvršiti v obeh volilnih imenikih ali samo v enem.

Izdatek sklepa reklamacijske komisije vroči občinski urad vlagatelju reklamacije in prizadetemu volilcu (čl. 8). Ko preteče po vročitvi predpisani rok (čl. 9), predloži občinski urad z dopisom, kakor je razviden na priloženem obrazcu pod št. 1, na hrbtu reklamacije, sklep, s katerim je reklamacijo rešil, vročilnico in reklamacijo, kratko celoten spis z vsemi prilogami prvostopnemu sodišču v poslovanje (čl. 10). Ko prvostopno sodišče odobri predloženi sklep, šele potem sme občinski urad vpisati zahtevano spremembo v volilni imenik. Občinski urad more uradno samostojno izvršiti uradne popravke le po čl. 2 cit. zakona, to je v času od 1. do 31. januarja vsakega leta.

Potrebne gorenje obrazce za reklamacije in predstojeca navodila lahko dobi občinski urad pri podpisnem sodišču proti odškodnini za komad 1 Din.

Deželno sodišče v Ljubljani, oddelek XIII., dne 5. maja 1924. — Papež I. r.

sicer tudi iskreno želimo, da bi se »Narodovo« upanje izpolnilo, bojimo se pa, da bi utegnil Mussolini imeti uspeh med slovenskimi naprednjakijami v Primorju, ako se le-te vržejo po slovenskih — naprednjakih.

Dopisi.

OBČINSKE VOLITVE V KRANJU.

»Prvo mesto za Ljubljano« — kakor Kranjanci tako radi slišijo, je imelo v zadnji dobi občinski odbor, ki je kopal Belgrad, t. j. izvrševal nadvlado porodice in žlahte ter z vso silo eksploatiral občinsko premoženje, a ne v namene občine, razen če pod »občino« razumete »žlahto«. Slepo so jim pri tem pomagali nekateri na programu SLS potom kompromisa v občinski odbor, vstopivši odborniki. Sedaj pa ima biti temu nadvladju in izkoriščanju konec. Priliko nam bodo dale na dan 24. junija razpisane občinske volitve. Naša »Meščanska zveza«, ki predstavlja kraljevo organizacijo SLS, se je za te volitve pripravljala že dokaj časa, in sedaj je pripravljena poseči energično v volilni boj proti dosedanjim demokratični večini. Očistiti smo svoje vrste in postavili kandidate, ki jih ne bo zmaknila nobena obljuba in nobena osebnost korist in nobena fraza, ampak jim je socialni in gospodarski program SLS resna stvar. Vemo, da bo preteklo še mnogo Save mimo Kranja, predno bo uveljavljen ta program v našem mestu, a za začetek nam je dosti, da brezobzirno razkrinkamo »plodonomoc« delovanje dosedanjega obč. sveta. Isti namen bo imela »Gospodarska stranka«, ki stopi, kakor se čuje v kratkem na bojišče s parolo »proč s korupcijo«! Tako bo ta »žlahtna« aristokracija prišla iz volilnega boja dokaj okrnjena, četudi zmerja dopisnik »Jutro« vse tiste, ki nastopajo proti dosedanjemu režimu, malkontente in četudi se reklamacijam od naše strani vložnim, stavijo na županstvu vsemogoče, juristično iz trte zvile ovire. Seveda ti gospodni vseč, da nimajo več opraviti z mehkočudnimi starimi zastopniki (?) SLS, ampak z odločnimi boritelji, ki zahtevajo svoje in svoje stranke in volivcev pravice z vso doslednostjo. Gospodje, treba se bo privaditi tudi na to, da boste enkrat gledali zastopnike SLS, kakor morajo biti! Pa še na marsikaj drugega!

Nasprotniki SLS sedaj kriče po oštarijah, pred vsem, da smo mi zoper nove predilnice, ki se stavijo pod Gašteljem, in zoper blagi njo občine itd., kakor se že glase običajne fraze teh ljudi, ki brez fraz ne morejo živeti, zlasti če so s tukami prepletene, kojih pomena ne poznajo.

SLS nikdar ni bila zoper industrijo ne te ne one vrste, pač pa zoper to, da bi industrija služila samo nekaternikom, vse druge pa ter celo občino oškodovale. Poslušajte: ali je to za občni blagor, če so bili »žlahtni« občinski možje obenem upravni svetniki in pravni zastopniki tega novega industrijskega podjetja

in bodo po volitvah poizkusili zopet priti do mastnih korit na račun občine? Je to za občni blagor, če ti može tej družbi (torej delno tudi namim sent) prodajo občinski svet po sramotno nizki ceni? Kajne, to je občni blagor, gospodje demokrati?

Seveda bo tudi to za občni blagor, če bodo delničarji tega industrijskega podjetja znali tako izvit, da bo podjetje plačalo kolikor mogoče malo občinskih doklad in drugih davčin, da bo gg. delničarjem, t. j. nekaterim občinskim svetnikom tem več ostalo: kaj ne, tudi občni blagor? Občni blagor bi zahteval, da bi občina stavila v tem podjetju zaposlene delavce tudi dosti primernih, zdravih, človeku vrednih stanovanj. Seveda te vrste ljudje nima jo niti pojma o stanovanski politiki ter o strahotnih, vse davkoplačevalce zadevajocih posledicah take zlobne ali zabite — izberite kar sami hočete — socialne politike. Samo da prodajo par litrov vina in žganja več, pa da je čisti dobiček od podjetja večji: čez to obzorje ne sega njihova pamet in skrb! Pa ti ljudje govorijo s takim patosom o občem ljudskem blagru! — Ah kaj delavska stanovanja! Seveda, da le ti gospodje kranjske žlahte udobno stanujejo ter se vozijo v avtomobilih, za druge jih ni briga: temu pravijo te sorte ljudje: skrb za občni blagor!

Da, le industrijo k nam! Pogojev za to je dosti! A občinski odbor mora biti regulator razmerja med takimi podjetji ter občinarji in davkoplačevalci, da le ti ne trpijo nepotrebnih škod, ampak podjetje res povzdigne davčno moč občine ter nje splošno blaginjo. To so moderne naloge občinskih odborov v takih krajih. Pa to se našim dosedanjim obč. odborom ni niti sanjalo, ampak vse so merrili le po svojem osebnem dobičku, katero skrb pa so za manj razumne ljudi spretno znali maskirati s skrbjo za »Narodni (recte Sokolski) dom« ter s skrbjo za — občni blagor! Zlasti kadar so v pozni uri sedeli pri p. d. Jahaču!

Zato pa pravimo dosledni pristaši SLS dosedanjemu obč. svetu: Leta nam gospodaril ne bo! In kar bo v naši moči, bomo tudi storili, pa naj vam je prav ali ne! Našim ljudem pa ključemo: pustite vse osebne ozirom na plan za pravična gospodarska in socialna načela SLS. To je res delo za občni blagor! So-bojevniki zoper ta režim pa vsi: Srčno pozdravljeni!

Dnevne novice.

— Somišljenike nujno presimo, naj točno preberejo uradne razglase o občinskih volitvah, da česa ne zamude. Ob enem opozarjamo na okrožnico deželnega sodišča z dne 5. maja 1924, ki jo priobčujemo v današnjem »Slovenec«.

— Potovanje kralja in kraljice v Pariz. Za potovanje kralja in kraljice v Pariz so določene naslednje podrobnosti: Kraljeva dvojica, ki jo spremljata ministrski predsednik in zunanji minister, dospe v Pariz 25. t. m. Na kolodvoru jo sprejme predsednik francoske republike Millerand. Nastanita se kralj in kraljica na Quai d'Orsay. Popoldne obiščeta francoskega predsednika v Elyseeji, nato bo sprejem na pariškem mestnem magistratu, zvečer gala-diner. 26. t. m. obiščeta kralj in kraljica grob »nezna- nega vojaka« in položita venec, popoldne vojaška smotra, zvečer slavnostni banket. Kralj in kraljica ostaneta v Parizu do 29. t. m., nakar se vrneta v Belgrad.

— Šolska slavnost sv. Save. Prosvetno ministrstvo je poslalo osnovnim šolam ukaz, naj 10. maja praznujejo praznik »spalivanja mošči sv. Save«. Kakor se nam poroča, so si na nekaterih šolah in pri nekaterih šolah in pri nekaterih okr. šol. svetih to ministrsko naredbo napačno raztolmačili. Obrnili smo se za tozadevno pojasnilo na prosvetni oddelek v Ljubljani in smo zvedeli, da velja ta naredba samo za pravoslavne učence. Samo ob sebi je umevno, da ministrstvo ne more ukazovati pravoslavnih praznikov za katoliške otroke in še manj, da bi se pri katoliških učencih pobirali doneski za zidanje cerkve sv. Save v Belgradu. Sicer je pa naredba jasna in se le čudimo, kako je mogel kak okrajni šolski svet na podlagi te naredbe ukazati podrejenim šolskim vodstvom kakršnokoli praznovanje tega pravoslavne praznika, ko je vendar znano, da v naših šolah ni pravoslavnih učencev.

— Minister ver za »starokatoliško« akcijo na Hrvatskem. Ministrstvo za vere je z odlokom 4. t. m. vzelo na znanje in odobrilo sklepe prve sinode »Hrvatske starokatoliške cerkve« o izvolitvi sinodalnega sveta, izvolitvi škofa, potrditvi svojih treh župnij v Zagrebu, Karlovcu in Koprivnici ter ureditvi odnošajev z državno oblastjo. »S to ustavno osvojitvijo starokatoliške cerkve in pristojnim odobrenjem njene organizacije v naši kraljevini pod imenoni »Hrvatske starokatoliške cerkve« — zaključuje odlok — pa niso v nobenem oziru izpremenjeni obstoječi medverski zakoni, s katerimi je v posameznih oblasteh urejen izstop iz vere in verski prehod.«

— Resnicoljubnost g. Ažmana. Na drugem mestu poročamo o kazenski pravdi radovljanskega župana Resmana zoper Ivana Ažmana iz Hraša, ki ga pozna širša javnost iz znane-nega procesa radi konfidentstva. Ažman je na-

* Senator Jos. Kadlčak na zadnji poti.

Narod, ki časti svoje velike može, jih je vreden in na mesto umrlih se mu roče novi. Češkoslovaški narod je izkazal v Kadlčaku izredne časti. Dasi je pokojnik celo življenje deloval v prvi vrsti krščansko socialnih prvoboriteljev, si je s svojo nesebično pridnostjo priboril priznanje in spoštovanje v vrstah vseh strank in slojev. To je pokazal njegov pogreb.

30. aprila se je vršil prvi del pogreba iz cerkve usmiljenk na Mali strani v Pragi, kjer je Kadlčak umrl sredi dela in ležal na odru, čez Karlov most do Križevniškega trga. Od tod so rakev odpeljali na železnico, ki jo je odpravila v Frydlant. Praški pogreb je vodil križarski prior p. Vlasak, med pogrebi je šlo 5 ministrov, cel prezidij senata, praški župan dr. Baxa, številne deputacije in velike množice, potem ko je truplo blagoslovil papežev nuncij msgr. Marmaggi.

Klubu poslancev in senatorjev češkoslovaške ljudske stranke so došli nešteti sožalni telegrami in dopisi, mnogi z vsebino največjega priznanja značajnosti in pridnosti v Kadlčaku. Kondolirali so vsi ministri in strankarski klubi, predsednik republike Masaryk, predsednik vlade Švehla, nadškof Prečan (Olumuc), razne državne korporacije in uradi, nešteta društva in visoke osebe.

Pogreb v mestecu Frydlant, torišču delavnosti pokojnika, je 1. maja popoldne pokazal, kako je bilo hvaležno svojemu političnemu voditelju in organizatorju priprosto ljudstvo. Že cel čas dolge vožnje so pozdravljali in od postaje do postaje spremljali Kadlčaka krščansko socialni železničarji in Orli. V Mor. Ostravi je prevzelo v varstvo rakev celo predsedstvo orlovske župe Kadlčakove. Pri pogrebu je bilo pa 53 duhovnikov, šole, vse krščansko socialne organizacije cele okolice, deputacije iz cele republike, zlasti iz volivnega okraja Kadlčakovega, prapor češkoslovaške orlovske zveze itd. Pogreb je vodil senator prošt Valoušek iz Kromeriza. Na grobu je prvi govoril za ljudsko stranko podpredsednik drž. zbornice dr. M. Hruban.

Kadlčak je bil preprost ljudskošolski učitelj, ki ga je neumorno delo, nesebična požrtvovalnost za ljudstvo dvignilo v vrsto najzaslužnejših češkoslovaških narodnih voditeljev. Naj počiva v miru!

J. H.

Šrt itd., kar mora zanimati napredne kmetovalce in njih sinove, od kojih najboljše se naj strokovno izobrazujejo v kmetijskih šolah za njih prevažni poklic. Sedemnajst slik predločuje razne objekte vinarske in sadjarske šole. Ta prospekt znači nekaj mejnih v razvoju 52 let starega zavoda, kojega uredba se bo morala radi nedavno izvršenega izjednačenja (unificiranja) vseh kmetijskih šol v državi spremeniti v mnogih praveh. Dobiva se pri ravnanstvu vinarske in sadjarske šole v Mariboru proti plačilu Din 5. za tiskovni sklad, naložen v navedenem denarnem zavodu v svrhu kritja tiskovnih stroškov in omogočenja izdaj za druge spise kmetijskogospodarske stroke, za kar se preplačila hvaležno sprejemajo.

— Umrla je v Gradcu dne 4. t. m. ga. Julija Poznik, sestra bivšega poslanca Vil. Pfeiferja. Pogreb se je vršil v torek. N. v. m. p.!

— Usposobljenostni ispiti za osnovne in meštanske šole na drž. moškem učiteljskem v Ljubljani so se vršili pod predsedstvom ravnatelja A. Doklerja v času od 25. aprila do 5. maja. — Usposobljeni so bili: I. za meštanske šole: Kerne Leopold, S. Babovec Helena, S. Marinko Franciška (III sk.); S. Rozman Marija (II sk.), S. Blejcek Marija (z odlika), S. Celestina Ljudmila (z odlika), Prekuh Josipina in Vidmar Marija (I sk.). — II. za osnovne šole: Milan Dešković, Alojzij Dolinšek, Karel Fakin, Anton Flegar, Friderik Hegler, Ivan Jarnović, Rudolf Kavčič, Franc Košca, Gustav Kraševac, Mirko Kregelj, Josip Lekše, Franc Logar, Franc Mervar, Vladislav Mlekuž, Milan Pavlovec, Franc Peček, Avgust Petrušič, Ciril Pivk, Vavlav Požar, Srečko Kosirnik, Franc Špan, Aleksander Dominko. — Marija Bežek-Mahorčič, Serafina Dacar, Josipina Erker, Vida Frelj, Ana Gradišar, Franja Grohar, Marija Hočvar-Flegl, Staša Horvat, Valerija Hrovat, Marija Iglič, Barbara Janežič, Sonja Klovor, Marija Kramolc-Vyzourek, Ana Kren, Angela Kunstler, Lea Mayer-Kaisersberger, Jožica Perne, Anka Podboj, Draga Podboj, Elza Podboj, Vida Podreberšek, Helena Rom, Bogdana Rupnik, Alojzija Rus, Valerija Sevar, Albina Skok, Antonija Škerle, Ana Šubic, Marija Uhlir, Mira Urh, Verena Vodušek, Berta Zrimec in Marija Žagar. — III. Posebne ispiti so napravili: a) iz italijanščine: Angela Češnovar, Ivana Dekleva, Helmut Gallatia, Angela Legiša, Marija Slokar, Jelka Wrisher (z odlika); b) iz srbohrvaščine za mešt. šole: Bogomila Benedik, Marija Benedik, S. Marija Plevel (z odlika), Marija Radić-Bedecković in Ljudmila Sirkic. — Reprobirana sta bila 2 kandidata, med izpitom so odstopili 3 kandidati in 3 kandidatice.

— Radioemanacijsko termalno (38° C) kopališče Toplice pri Novem mestu (Dolenjske Toplice) je po dveletnih navedbah in po opremljenju z vsem modernim komfortom stalno odprto od 1. maja t. l. dalje. S kopališčem je združen specialni sanatorij z elektro-mehano- in dietetično terapijo. Vse kopališke naprave so neposredno nad izvirki brez vsakega privajanja po ceveh in brez sesal, kar edino jamči za popolno radioemanacijo in največje zdravilne uspehe.

2598

— Obupne razmere v belgrajskem Domu za dojenčce. Dne 4. t. m. se je v Belgradu vršil občni zbor Materinskega udruženja. Iz poročil je razvidno žalostno dejstvo, da v naši državi, kjer se toliko troši na razkošje in za reprezentanco, ravno za sirote ni denarja. Udruženje je začelo graditi nov dom za dojenčce, za katerega je doslej izdalo tri milijone dinarjev. Za izvršitev doma je potrebno še pol milijona dinarjev, a teh Udruženje nima in tako stoji nedograjeni novi dom brez koristi, vanj zabiti kapital je mrtev, ubogi dojenčci pa hirajo in umirajo v starem Domu, ki že razpada in se popolnoma ne zruši le iz usmiljenja do nedolžne dece, kakor je pretresljivo rekel zdravnik v domu — dr. Dušan Borić. V treh malih oddelkih je nameščenih nad 30 otrok in v posteljicah ležita po dva skupaj. Zaradi pomanjkanja prostora morajo biti skupaj bolni in zdravi otroci. Poročevalka Simičeva je naglasila, da so zasebni krogi storili za dom svojo dolžnost, nikakor pa ne merodajni činitelji, dasi je reševanje dece, pač v prvi vrsti na korist državi. — Lani je imelo M. U. 1.943.000 Din dohodkov in 1.843.000 Din stroškov.

— Dražba lova. Pri okrajnem glavarstvu v Radovljici se bo vršila dražba lovišča občine Lancovo za dobo 4 let 11 mesecev v sredo, dne 21. maja t. l. s pričetkom ob 10. uri. To lovišče je eno najlepših na Gorenjskem in bogato divjačine vseh vrst.

— Prevejan goljuf. Nedavno so v Draždanah zaprli nekega Mišića, ki je kot pretevezni protiboljševiški agent ogoljufal večje število ruskih beguncav za znatne vsote, a kot »industrijec« izvalil tudi več Nemcem lepe denarje. Ko so ga prijeli, je rekel, da je bivši komunistični poslanec v belgrajski skupščini, da ima važno politično mislijo in da je gornje goljufije izvršil le iz političnih namenov. Policija mu pa ni verjela ter zahtevala pojasnil iz Jugoslavije. Tu je sarajevska policija dognala, da gre za prevejanega goljufa Ljubomira Nikšića, doma iz Ljubine v Hercegovini, ki je že leta 1916. ogoljufal veliko število sarajevskih in novosadskih nacionalistov s tem, da se je izdajal

za kurirja Jugoslovanskega komiteta. Med drugim je spravil ob premoženje vdovo nekega na fronti padlega avstrijskega stotnika ter jo potem zapustil. V Novem Sadu ga je policija na razne ovadbe zaradi prevar zaprla, a Nikšiću se je posrečil beg. Nato je odšel Nikšić v Nemčijo, kjer je skubil jugoslovanske dijake; mož je zelo nadarjen, govori poleg materinščine gladko nemško in rusko, je dober pevec in slikar. Sedaj bo morala njegova romantična podjetnost pad nekaj časa mirovati.

— Nedostojni cariniki. Zagrebški »Jun-tranji list« obširno popisuje naravnost neverjetno postopanje naših carinskih organov, napram neki gospej, ki se je vozila z brzovlakom iz Trsta v Zagreb preko Rakaka. Nevljudni gospodje so se ponašali tako, da so se nad njihovim početjem zgražali vsi potniki. Slične pritožbe o surovem vedenju naših carinskih organov napram potnikom se množe od dne do dne. Zato je čisto umestna pripomba zagrebškega lista, da mi nikakor ne smemo več dopuščati, da nas nekaj »došliakov« v carinski službi sramoti pred celim svetom.

— Razni vloni n tatvine. V Lemanaših je bilo vlonilom pri posestniku Leop. Nanku. Tat je odnesel več obleke in pa nekaj zlatnine v skupni vrednosti do 6000 Din. — Na Rovih je bilo ukradeno trgovcu Karlu Rodetu več manjših predmetov v vrednosti do 1000 Din. — Predrzen roparski vlom je bil izvršen v trgovini Rudolfa Železnika v Velikem trgu, obč. Loka pri Zidanem mostu. Tatovi so odnesli za okroglo 12.000 Din različnega blaga. — Tovorni voz, dvovprežen, še jako dobro ohranjen, vreden 3000 Din je bil ukraden posestnici Ivani Legat v Lescah na Gorenju.

— Dospela je velika množina Gritznerjevih šivalnih strojev in koles. Več glej v današnjem oglasu I. Peteline-a.

— Dotični gospod, ki si je od rankega župnika Nikolaja Jamška izposodil dr. Weiss-ove Weltgeschichte XX (dvajseti) zvezek, se prosi, da istega nemudoma vrne župnemu uradu v Radečah pri Zid. mostu.

Utišek je za vsakega slabokrvnega in bledega zdravljenja z Iron-om radi njegovega izbornega učinkovanja in okusa. Proizvaja ga Mestna lekarna v Zagrebu, za Ljubljano in okolico pa je v zalogi v lekarni Leustek.

Primorske novice.

p Vrabče pred sodiščem. Dne 28. februarja 1923 se je v Vrabčah vršila poroka in nato skromno gostovanje, na katerem je bilo večje število domačih fantov. Ti so hoteli ob 10. uri zvečer, ko je potekla policijska ura, oditi domov. Tedaj je prišel v gostilno orožnik s par domačimi odpadniki in zahteval, da plešejo dalje. Ker fantje tega niso hoteli, je orožnik izvalil viharan nastop, v katerem so padali strelji, poškodovan pa ni bil nihče. Naslednji dan so orožniki na splošno presenečenje polovili 18 fantov in jih odvedli v sodnijske zapore, kjer so ostali do 28. junija, to je celih pet mesecev. Nato so jih izpustili. Dne 28. aprila t. l. se je o tej stvari vršila v Gorici glavna razprava ter so bili vsi fantje razen enega obsojeni na 5 do 21 mesecev ječe. Kako se je sodilo, se vidi po tem, da je med obsojenimi tudi fant, ki sploh ni bil na gostiji, marveč se je za nekaj hipov ustavil v gostilni le kot popetnik; dobil je 10 mesecev zopora.

p Smrtna kosa. V Vrtojbi je umrl splošno spoštovani posestnik in občinski svetovalec Ivan Lasić. — Na Selu, občina Štjaka, je umrl 84letni Ivan Počkar, oče sedanjega župana v Štjaku. — V Ribemberku je umrl bivši župan in cerkveni organist Ivan Colja, ki je bil vedno poštenjak, a je koncem življenja zašel v zmoto in postal fašist. Njegov pogreb je hotel zloglasni Bandelj izkoristiti v politično agitacijo, a ljudstvo je to početje z gnusom obsodilo.

p Žrtve planin. Dne 25. aprila t. l. so na Stolu končno našli truplo 29 letnega Franca Gašperuta iz Breginja, ki je bil dne 8. januarja letos napravil na planine izlet s svojim tovarišem Balohom. Gašperut je bil na vrhu Stola obnemogel v snegu in ondi zmrazil. Sneg ga je popolnoma zapadel, zato ga niso mogli najti. Njegovo truplo je bilo sedaj še popolnoma dobro ohranjeno. Zrenesli so ga v Breginj in tam ob obilni vdeležbi sovaščanov pokopali.

Štajerske novice.

š Zagrebški stol sedmorice je potrdil razsodbo mariborskega okrožnega sodišča proti Orjuncem, ki so razbili svojčas tiskarske stroje v Cirilovi tiskarni. Razveljavil pa je obsodbo Orjunaša Tevžiča, ki je bil obsojen in contumaciam na 6 mesecev ječe. Stol sedmorice istotako ni ugodil pritožbi drž. pravdnika, ki je zahteval večjo kazen.

š Hudožestveniki v Mariboru. Okrog 20. t. m. posetijo Maribor Hudožestveniki, ki priredijo v gledališču par predstav. V mestu se jim pripravljala slovesen sprejem.

š Orlovski odsek v Mariboru priredi v nedeljo dne 11. t. m. v telovadnici č. č. šolskih sester naračajsko akademijo z zanimivim sporedom.

š Pojasnilo. Včeraj smo prinesli notico iz Celja o g. profesorju Miklavžu Omerzu. Izjavljamo lojalno, da nismo bili točno informirani in da se je zadeva drugače pojasnila. Toliko z ozirom na včerajšnjo no-

hco. (Pripominjamo, da smo dobili včerajšnje poročilo in današnje pojasnilo iz Celja. Nam je mnogo ljubše, da nam dopisniki takih dopisov ne pošiljajo, ki jih drugi dan iz katerihkoli ozirav preklečujejo. — Op. nred.)

š **Izprememba uradnih ur na carinarnici.** Mariborska glavna carinarnica uraduje od 5. maja naprej od 8 do 12 ure dopoldne ter 15—17 ure popoldne.

š **Konjska dirka v Ljutomeru.** Društvo za konjske dirke v Ljutomeru priredi dne 11. t. m. na dirkališču v Cenu pri Ljutomeru trabisno in galopno dirko.

š **Požar.** Dne 1. maja je razsajala nad Slov. Bistrico in okolico huda nevihta. Pri posestniku Bernhardu je udarila strela v hišo, ogenj je kmalu objel vsa poslopja. V sled po slave 1. maja okoliške požarne brambe niso mogle tako hitro dospeti na pomoč, tako da je vse imetje zgorelo.

š **Beg kaznjencev.** Preteklo nedeljo sta pobegnili ob priliki službe božje iz jetnišnice mariborskega okrožnega sodišča dva kaznjence. Enemu se je beg posrečil, drugega so pa prijeli pazniki in policisti pod Dravskim mostom. Oba begunca bi morala biti te dni prepeljana v kaznilnico, kjer bi odesedela večletno ječo.

Prekmurje.

Ata »Narod« in prekmurjski brošč. Znana je stvar, da so ata že stari. To bi pa še ne bilo tako hudo, pač pa je hujše, da so se malo učili, mnogo pa pozabili. Tako so si dali v 101. številki »Naroda« zelo ubožno spričevalo z dolgovoznim člankom: »Uboga državna oblast. Povod temu je bil pred kratkim objavljena vest v našem listu, da letos v Prekmurju vse mrgoli rjavih hroščev in oblast dosedaj ni ničesar ukrenila. Ata pa hudi! Kaj si »diese verdammte Kleikalitzen« pravzaprav mislijo? Da bodo jim ministri šli »Maikäfre« trest in uničevati. »Seine Excellenz Minister« in prekmurjski rjavi hrošči — »das geht nicht!« In ti Prekmurci si celo zvonove nabavljajo, ministre in narodne poslance pa kličejo, da pridejo brezplačno kulčič v Prekmurje nad rjave hrošče! Strašno. Mi pa pravimo: ne uboga drž. oblast, nego ubogi ata! Mi Prekmurci niti želeli nismo, da pridejo ata s Špelco in ministri kulčič, pač pa smo si drznili oblast ob dvanajsti uri opozoriti na nevarnost, ki grozi našemu Prekmurju. Dolžnost te bi pa bila, da bi pravočasno izdala svoje ukrepe in sicer: pozvala, še predno so počeli hrošči invazijo na mlado brstje in cvetje, občine, da javno opozore na pretečo nevarnost, in šolam naložila, da z otroci poskušajo zatirati sovražnika naših plodonosnih sadnih vrto. Zakaj imamo pri naših oblasteh kmetijske strokovnjake? Da berejo »Narod« in poročajo o svojih »inspekcijah«, ali pa zato, da politični upravi dajejo nasvete, kaj se mora ukreniti tu, da poučujejo ljudstvo? Morda bodo pa ata dobili za ta duhovit zagovor dinastije Pašić—Pribičević »orden rjavega hrošča«. To se bodo ata postavili ž njim. V Prekmurju bodo ta dan vsi novi zvonovi zapeli!

Nadšumar Schneider na veleposestvu Esterhazijem je zagrizen nasprotnik Slovencev. Kakor znano, je veleposestvo Esterhazy patron več župnij, med temi tudi dolnjelendavske. V sled tega je dolžno prispevati k cerkvenim potrebščinam. Oblasti so se obrnile na prej imenovanega šumarja, da nakaže iz obsežnih gozdov šest mlajev mestu Dol. Lendavi za postavitev slavolokov za prihod g. knezoškofa. Ker pa seveda temu nadutemu Mažaru ne prija, da prihaja slovenski škof v Prekmurje, ne pa ekselence grof Mikeš, poslal je v zadnjem momentu šest najslabših drevesc, ki bi bila dobra kvečjemu za hmeljake drogove. Občina si je morala na drug način pomagati. Ta zagrizenec pa se celo poteguje za naše državljanstvo, da bi še bolj odkrito lahko kazal mržnjo proti nam. Misli si pač, če je šlo gladko pri Rafensbergeru, ki ni nič boljši, zakaj pa tu ne bi bilo mogoče! Mi imamo izobražene in kvalificirane moči, ki so brez službe, a premečki smo ter si redimo vedno še gada na prsih. Kako dolgo še?!

Ljubljanske novice.

lj **Razlika.** V gostilni večerjata pri isti mizi dobičkar in državni uradnik. Ko plačujeta, veli dobičkar natakarju: »Jaz imam telečjo glavo in kruh.« Državni uradnik pa: »Jaz imam pa možgane, a nič kruha.«

lj **Dobava obleke in čevljev za mestne aslužbence.** Mestna občina razpisuje tem potom ponudbe krojaških del za izvršitev 46 oblek za mestne slugo in 8 uniform (bluz in hlače) za tržno stražo. Dalje razpisuje dobavo 55 parov trepih modrih čevljev iz teletine odnosno pitlingov. Končno razpisuje dobavo 55 uradnih čepic po vzorcu kakoršnega imajo dosedaj mag. slugo oziroma tržna straža. Ponudbe je vložiti do 15. maja 1924 v mag. vložilnice. Ponudbe za izvršitev krojaških del imajo obsegati cene za suknjič, telovnik, hlače in bluze. Dalje imajo obsegati dodatke, katere dobavi obrtnik kakor n. pr. sukanec, svila, gumi itd., ker da vse blago z podlogo itd. mestna občina sama. Ponudbe za dobavo čepic imajo obsegati ceno za kompletno narejeno čepico, katere vzorec se vsak

čas lahko ogleda v mestnem gospodarskem uradu. Istotako imajo obsegati ponudbe za dobavo čevljev cene za kompletno izgotovljeno blago.

lj **Zatiranje predenice.** (Zakon z dne 11. februarja 1883, št. 10. del. zak.) Posestniki, uživalci in najemniki zemljišč morajo po svojih njivah, travnikih, pašnikih, poljskih mejah, cestnih obronkih, železniških nasipih in po drugih zemljiških zatreti predenico vsaj predno začne cveteti. Ako se bo našla na kakem zemljišču predenica že cvetoča, se bo uničila brez odloga na zamudnikove stroške. Brezbrilneži se kaznujejo z globo do 2000 Din. V slučaju neizterljivosti se spremeni globa v zaporno kazen. — Mestni magistrat ljubljanski.

lj **Poskušeni samomor?** Služkinji Apoloniji Močnikovi na Gosposvetski cesti je prepoval gospodar, da ne sme izostajati zvečer od doma in ji je sploh kot še mlademu dekletu nekoliko strožje stopil na prste. Deklici pa se je zdelo to tako za malo, da je skočila skozi okno prvega nadstropja. Če je hotela izvršiti samomor ali je morda hotela uiti na ta način, še ni ugotovljeno, ugotovili pa so v bolnici, da je dobilo dekle pri padcu težke notranje poškodbe.

lj **Tedenski zdravstveni izkaz.** Od 27. aprila do 3. maja 1924. je bilo v Ljubljani rojenih 23 in 1 mrtvorojenec; umrlo je v tem času 23 oseb, med temi 9 tujcev. Varok

smrti v 4 slučajih jetika, v 1 možganska kap, v 1 srčna hiba, v 2 rak, ostalo drugi naravni smrtni vzroki.

lj **Nalezljive bolezni v Ljubljani.** Od 27. aprila do 3. maja t. l. sta bila v Ljubljani naznanjena 2 slučajja davice, 3 škrlatice, 1 trebušnega legarja, 1 dušljivega kašlja.

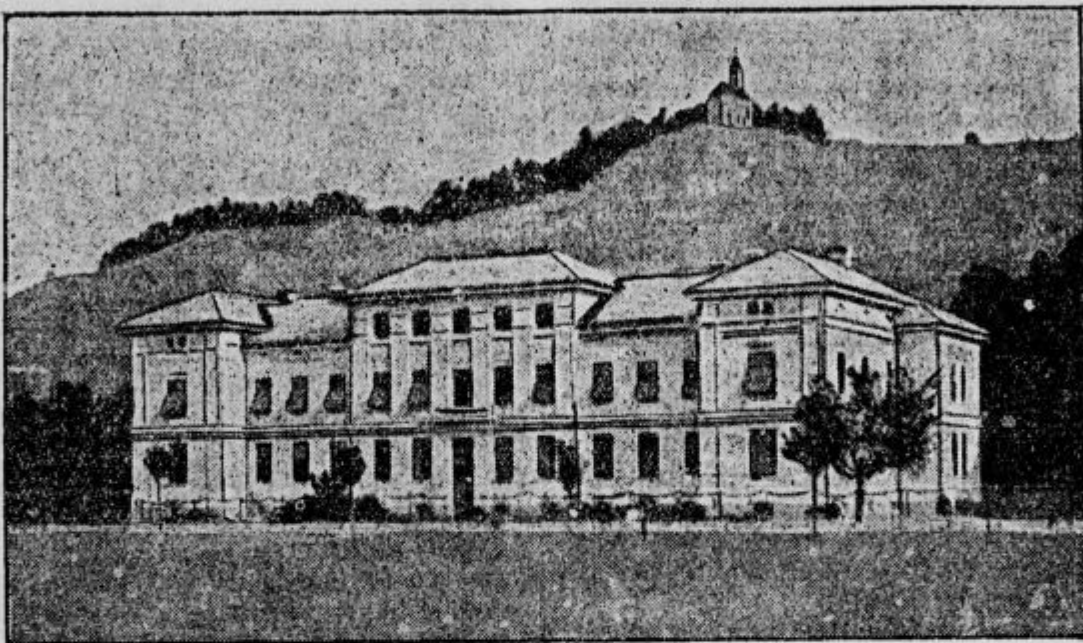
lj **Tatvine.** Tereziji Praunseis na Prulah je bilo ukradenih iz okna več cvetličnih lončkov z različnimi cveticami. Te tatvine se v zadnjem času zelo množe in niso varna ne okna in ne balkoni. Tudi po raznih vrtovih delajo ti ljudje na cvetlicah in nasadih občutno škodo. — Delavcu Brinovu v Trnovem je bila ukradena površna obleka.

lj **Polijske ovačbe.** Včeraj so bile vložene te-le ovačbe: 1 radi tatvine, 2 radi kaljenja nočnega miru in pijanosti, 11 radi cestno policijskega reda, 1 radi preporačenja policijske ure, 1 radi pasjega kontumaca, 1 radi poškodbe tuje lastnine, 1 radi zglaševalnih predpisov in 1 radi poskušene samomora.

lj **Mlad lovski pes** se doli brezplačno pri Mariji Vidmar, Rožna ulica št. 35 od 1. do 3. ure popoldan.

Nes pameten si,

ako si delaš skrbi radi nakupa oblačil. Vrnj, da boš ugodno nakupil najelegantnejše obleko le pri tvrdki DRAGO SCHWAB — Ljubljana.

Vinarska in sadjarska šola v Mariboru.

Gospodarstvo.

Položaj v češkoslovaški.

Centralna zveza češkoslovaških industrijcev je izdala poročilo o gospodarskem položaju češkoslovaške industrije v letu 1923. Iz tega poročila posnemamo sledeče, važnejše in značilne podatke:

Med tem ko je vladala v industriji tekom leta 1922 kriza, se je položaj v prvi polovici lanskega leta začel boljšati in to izboljševanje se je nadaljevalo skozi celo leto. Zaposlenost delavstva se je stalno večala, zato je tudi število brezposelnih padalo. Meseca januarja lani n. pr. je bilo v celi češkoslovaški republiki nezaposlenih 441.073 delavcev; to število pa je padlo do decembra na 191.878, torej več kakor za polovico. Še nižje je bilo število brezposelnih delavcev v novembru, ko je znašalo 177.367.

Vzroki za izboljšanje so bili deloma svetovnogospodarskega značaja, deloma so seveda bili tudi povzročeni po notranjih, češkoslovaških gospodarskih razmerah. Veliko je pripomoglo k izboljšanju poslov tudi položaj v Nemčiji; ogromna industrija v Porurju je namreč radi ustavitve obratovanja prenehala konkurirati češkoslovaški industriji, kar je ta takoj izkoristila sedaj, ko so se uredile valutne razmere v Nemčiji, nemška industrija zopet prihaja na tržišča s svojimi proizvodi, ki tekmujejo s češkoslovaškimi. Ker je položaj v industriji povoljen, se je povečala tudi vsota zunanje trgovinskega prometa. Posebno izvoz je znatno narasel v letu 1923. Uvoz leta 1923. je znašal 3.191.000 ton in 813.000 komadov v vrednosti 10 milijard 130 milijonov češkoslovaških kron. Izvoz je znašal 11 milijonov 310.000 ton in 4.749.000 kosov v vrednosti 12 milijard 519 milijonov češkoslovaških K. (Za primeru naj navedemo, da je dosegel naš jugoslovanski izvoz lani samo 3 milijone 26.000 ton v vrednosti 8 milijard 49 milijonov dinarjev.)

Kurz češkoslovaške krone je bil lani v razmerju s severoameriškim dolarjem stabilen, kar je mnogo koristilo industriji pri njeni preskrbi s surovinami iz tujih držav. Cene v veletrgovini so lani izkazovale zmerno tendenco nazadovanja. Indeksna številka je bila 1. januarja 1923 1008, 1. januarja 1924 pa 990. Ravno tako so tekom leta popustile tudi cene v drobni trgovini.

g **Zitni trg.** Na novosadski produktni borzi notirajo žito sledeče cene: pšenica 315—320 Din, ječmen 330—340 Din, oves 250—255 Din, koruza 227.50—247.50 Din, pšenična moka št. 0 500—510 Din, št. 2 450 Din, št. 5 380—390 Din, št. 6 320—330 Din, št. 7 280—290 dinarjev, otrobi 210—215 Din.

g **Poštno-čkovni promet v Őrnigori.** Od 1. maja dalje je vpeljan v 26 raznih večjih krajih poštno-čkovni promet. Nadzorstvo vodi poštno ravnateljstvo na Cetinju.

g **Nova pomorska linija.** Kakor poročajo listi, pripravljajo nekatere naše parobrodne družbe novo sredozemsko linijo, da omogočijo izvoz naših produktov.

g **Bolgarske reparacije naši državi v zlatu.** Bolgarska Narodna banka je izplačala včeraj delegatu naše Narodne banke svoto od 1.470.000 francoskih frankov v zlatu kot prvi obrok na račun bolgarskih reparacij v zlatu, ki znašajo 300 milijonov levov.

g **Ameriški državni dolg.** Dne 31. decembra pr. leta je znašal ameriški državni dolg 21 milijard 916 milijonov dolarjev.

g **Ameriške finance.** V prvih devetih mesecih finančnega leta 1923—1924 so znašali dohodki severoameriških Združenih držav 3 milijarde 6 milijonov dolarjev. V isti dobi pa je bilo izdatkov samo za 2 milijardi 636 milijonov dolarjev. Potemtakem je bilo v tem času dohodkov za 370 milijonov dolarjev več kakor izdatkov.

g **Konkurz italijanske banke.** »Banca Associazione Agraria Parmese« v Parmi je proglasila konkurz. Njena pasiva znašajo 140 milijonov lir.

g **Rusko žito za Češkoslovaško.** Pred par dnevi je prišel v Trst parnik s 5000 tonami ruskega žita za Češkoslovaško. Nasprotno izvažajo Češkoslovaška v Rusijo razna semena.

g **Nova poljska valuta in tuje valute.** Na varšavski borzi je bilo razmerje poljskega »zlota« do poljske marke in do tujih valut sledeče: 1 milijon poljskih mark 0.60 zlatih, 1 angleški funt 22.75 zlatih, 100 fr. frankov 33.42 zlatih, 100 šv. frankov 92.42 zlatih, 100 Kč 15.25 zl., 1 dolar 5.18 zl., 100 lir 23.22 zl.

BORZA.

Zagreb, 6. maja (Izv.) Italija 3.950—3.6050, London 352.25—355.25, New York 79.80—80.80, Pariz 5.20—5.25, Praga 2.35—2.38, Dunaj 11.26—11.46, Curih 14.31—14.41.

Curih, 6. maja. (Izv.) Berlin 1.33, Italija 25.25, London 24.64, New York 561.50, Pariz 36.30, Praga 16.50, Dunaj 0.607925, Bukarešt 2.90, Sofija 4.15, Beograd 7.

Cerkveni vestnik.

e **Gospod knezoškof dr. Anton Bonav.** Jegliše se je v ponedeljek, dne 5. maja odpeljal na kanonično vizitacijo v kranjski in radoljski dekaniji. Vrnil se bo v Ljubljano dne 5. junija.

e **Evharistični shod za kamniški dekanijo** se bo vršil 12. in 13. julija t. l. v Grobljah. Natančnejši spored kasneje.

c **Proprium ljubljanske škofije za misale.** »Proprium missarum Sanctorum diocesis Labacensis« je izšel pravkar v zalogi Jugoslovanske knjigarnice v Ljubljani. Cena znaša 3 Din za izvod.

Naznanila

Društvo »Pripravniki dom« ima redni občni zbor danes, v sredo ob pol 5. uri v Jugoslovanski tiskarni.

»**Krekova mladina»** v Ljubljani. Redna skušnja za igro »Divji lovec« se vrši redno v sredo, 7. t. m. ob 8. uri zvečer v društvenih prostorih. Točno. Vsi!

Vabilo. Dne 7. maja, t. j. v sredo, ob 7 zvečer se vrši v Rokodelskem domu zelo važen sestanek vseh uradnih slug železničarjev, nato odborova seja. Prosimo polnoštevilne udeležbe. — Odbor.

Tajništvo L. splošnega podpornega društva uradnih slug želez. se nahaja v Dalmatinovi ulici 5.

Chinoferrin kina železnato vino, najboljšje sredstvo proti slabokrvnosti, boleznim v želodcu in najboljšje okrepčevalno sredstvo pri rekonvalescenci. — Dobiva se v vsaki lekarni.

Prosveta.

pr **XII. mladinsko predavanje.** V nedeljo dne 11. t. m. se vrši ob pol enajstih dopoldne v Unionski dvorani zadnje mladinsko predavanje v letošnji sezoni. Na sporedu tega mladinskega predavanja je celotni sinfonični ciklus Bedriha Smetane »Ma Vlast« (Moja domovina), katerega izvaja orkester Narodnega gledališča v Ljubljani, pod vodstvom kapelnika Balatke. Uvodno besedo o Bedrihu Smetani, prav posebno pa še o ciklusu samem, govori skladatelj Emil Adamič. Mladino opozarjamo na to predavanje in prosimo starše, da pošljejo mladino v nedeljo v Union, da se naslaja ob nesmrtnih delih slavnega skladatelja, katerega 40. obletnico smrti smo pravkar se spominjali. Sporedi se dobivajo v Matični knjigarni. Mladinsko predavanje je namenjeno izključno le mladini.

pr **V petek dne 9. t. m.** se vrši instrumentalni in vokalni koncert Glasbene Matice v Unionski dvorani. O instrumentalnem delu sporeda smo spregovorili v včerajšnji številki. Naj nam bo dovoljeno par pripomb k vokalnemu delu. Ta del izvaja pevski zbor Glasbene Matice in sestoji iz zgolj izvirnih slovenskih skladb, po večini najnovejšega datuma. Adamič je zastopan s svojimi štirimi najnovejšimi mešanimi zbori in sicer Molitev pastirčkov, Narodna, Igra na nebu in Vijola. Marij Kogoj ima dva otroška zbora in en mešan zbor. Izmed Pavčičevih zborov se poje mešani zbor »Če rdeče rože zapade sneg, od Ravnika pa moški zbor Kam si šla mladost ti moja, Premrl pa je zastopan tudi z otroškim zborom Rože za Marijo. Iz Lajovičeve zakladnice je vzel tokrat zbor njegov moški zbor Breza in hrast, otroška zbora Dete jezdi na kolenu in Nagajivka ter mešani zbor Zlato v Blatni vasi. Velika večina teh skladb se izvaja prvič, so izredno težke ter stavijo na zbor naravnost velikanske zahteve; naj jim bo v izvajanju sreča mila. Po celotnem programu sodeč, bo ta koncert najbrže pomenil višek letošnje koncertne sezone. Vstopnice »predprodaji v Matični knjigarni.

pr **Zenski zbor državnega ženskega učiteljskega v Mariboru** pride v soboto dne 17. t. m. v Ljubljano priredi isti večer ob osmih v Filharmonični dvorani koncert z istim sporedom, kakor ga je vršil v soboto dne 3. t. m. z najlepšim uspehom in pri razprodani Götzovi dvorani v Mariboru. Vstopnice bodo od ponedeljka dalje v predprodaji v Matični knjigarni.

pr **Pojasnilo.** V glasbeni prilogi zadnje številke »Pevca« je skladatelj pomotoma napisal nad skladbo »Majski dan« ime M. Eli-zabeta. Ker ta pesem ni njena, vlijudno prosimo cenjene naročnike lista »Pevca«, da črtajo njeno ime. — Uršulinski samostan v Ljubljani.

pr **Nova turneja »Stankovića«.** Belgrajsko pevsko društvo Stanković nastopi te dni novo turnejo, na kateri obišče Sušak, Šibenik, Split, Srij, Dubrovnik, Kotor, Cetinje, Mostar in Sarajevo.

pr **Domači vrt.** Praktičen navod, kako ga uredimo, obdelujemo in krasimo. Priredil M. Humeč, višji sadjarski nadzornik v Ljubljani. Knjigo pojasnjuje 69 podob in 2 barvni sliki. Malo imamo domov na slovenski zemlji, ki bi bili popolnoma brez vrta; toda kakšni so večkrat ti vrtovi. Mnogokrat so nam prej v škodo nego v korist. Mesto, da bi naš dom krasili, ga kaze. Niso nam v veselje, nego v jezo in napotje. Kje tiči krivda na tej gospodarski malomarnosti? Brez dvoma v tem, da se naše gospodinjice in hčerke ne zavedajo, da je prijazni vrt okrog doma neusahljivi vir gmočnih in idealnih užitkov. Lep vrt razveseljuje in razvedruje vso družino, v prvi vrsti pa gospodinjico, ki se zaveda velike koristi in pomena lepo vzgojenega vrta. Zato potrebujemo na tem polju vsestranske pobude in praktičnega pouka. Zelenjadarstvo se pri nas za domačo porabo vse premalo goji. Tudi lepo cvetje ima vsaka gospodinja rada, malokatera se pa potruditi, da bi ga na svojem vrtu vzgojila. Ta praktična knjiga, upamo, da bo zopet dvignila zanimanje za naše vrtove in da si jo bo omislila vsaka gospodinja, kateri je ležeče na napredku in koristi domače hiše. Za gojenke gospodinjstevskih šol in tečajev in za učence naših

kmetijskih šol je knjiga istotako nepogrešljiva. Knjiga se naroča v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani in ima jako nizko ceno, in sicer 48 Din za broširan in 60 Din za vezan izvod.

Narodno gledališče.

DRAMA.

Začetek ob 8 zvečer.

Sreda, 7. maja: »Ana Karenina«. Red B.
Četrtek, 8. maja: »Cezar in Kleopatra«. Red D.
Petek, 9. maja: Zaprti (generalna vaja).
Sobota, 10. maja: »Izgubljene duše«. (Premijera.)
— Izven.

Nedelja, 11. maja: »Izgubljene duše«. Izven.
Ponedeljek, 12. maja: »Dom«. Red C.

OPERA.

Začetek ob pol 8 zvečer.

Sreda, 7. maja: »Carjeva nevesta«. Red F.
Četrtek, 8. maja: »Faust«. Gostuje gosp. Roman Lubinecki. Red E.
Petek, 9. maja: Zaprti.
Sobota, 10. maja: »Madame Butterfly«. Gostuje gospod Roman Lubinecki. Red B.
Nedelja, 11. maja: »Gorenjski slavček«. Ljudska predstava. Izven.
Ponedeljek, 12. maja: »Carjeva nevesta«. Red D.

Premijera v dramskem gledališču. V soboto 10. maja se vprizori prvič v Ljubljani zanimivo delo francoskega dramatika H. — F. Lenormanda »Izgubljene duše« (Les Rates) v prof. Juvančičevem prevodu. Lenormand spada med one sodobne francoske pisatelje, ki so zbudili tako v svoji domovini kakor v tujini največjo pozornost. V bistvu je Ibsenov učenec; pariška Revue Critique ga imenuje najodličnejšega zastopnika »neobsebnizma« med Francozi. Kakor sloviti norveški dramatik, tudi Lenormand najraje obdeluje psihološke probleme, izvirajoče iz abnormalnega duševnega razpoloženja gotovih tipičnih zastopnikov človeške družbe, samo da je pri njem ekspozicija razvoja abnormalnosti manj zagonetna, jasnejša, ker je prosta vse realistične navlake, ki umevanje Ibsenovih značajev mnogokrat otežkoča. Lenormandove drame — sam jih imenuje »ligré«, ker nudijo poleg zapletljive globoke tragike obilico komičnih prizorov in tipov — so povečini razdeljene na daljšo vrsto kratkih, živih in učinkovitih slik, katerih vsaka je produkt samo dveh, treh markantnih potez, osvetljujočih trenutno razpoloženje delujočih oseb. Z nedosežnim varizmom osvetljuje pisatelj skrite rane na telesu človeštva; neusmiljeno biča smešno plehlost in nizkotočnost velike tolpe, obdajajoče redke primere mislečih, čutečih in zato trpečih ljudi. — Izgubljene duše so se prvič vprizorile l. 1920 v pariškem Théâtre des Arts in so imele v prošli sezoni velik uspeh tudi v Pragi, kjer so jih igrali pod imenom »Turneja«. Na Dunaju so v Reinhardtovi režiji dosegle pod naslovom »Namenlos« učinek prvovrstnega literarnega dogodka. Snov jim je vzeta iz umetniškega življenja. — Od ostalih Lenormandovih del naj bodo omenjene drame: Obsedenec (Les Possédés), Vroče zemlje (Terres chaudes), Samum (Le Simoun), V pustinji (Au Désert) in Čas je sen (Le temps est un songe). Od Lenormandovih pripovednih spisov je najbolj znana zbirka Mislec in idijotka (Le Penseur et la Crétine). — Premijero režira g. Sest; glavne vloge so v rokah gospe Sariove, gospoda Rogoza in gospoda Skrbinske. Sodeluje skoro vse dramsko osebje.

Najcenejše in najnovejše obleke za dame in gospode dobite samo: Selenb. ul. 3. Gričar & Mejač.

Svetovna tvrdka Georg Schicht d. d., znana veletovarna milo v Ustju ob Labi, je ena najstarejših in največjih tovarn mila na evropski celine. Kakor v vseh drugih nasledstvenih državah, ustanovila je ta tvrdka po preobratu tudi v Jugoslaviji in sicer v Osijeku veliko tovarno za izdelovanje mila, sveč in raznih pralnih sredstev. Tukajšnja »Jugoslovanska d. d. Georg Schicht« pri kateri je v oddelki meri udeležena dobiti kapital, dogradila je veliko, najmodernej urejeno tovarno in je v poljožu, izdelovati sedaj tudi v Jugoslaviji svoje, skozi desetletja kot najboljšo priznane milo z znamko »Jelen« v predvojni kakovosti. Oblika tega mila se sicer mnogostransko ponareja, v kakovosti pa pravega Schichtovega mila nihče ne doseže. Vsem gospodinjam se torej priporoča v njih lastnem interesu, da pri nakupu pralnega mila pazijo vedno na ime »Schicht« in na znamko »Jelen«, ter da zavrnejo vse druge izdelke, katere se jim nudi kot »Schichtovo« milo, ki pa ne nosijo znake pravega Schichtovega mila. Opozorjamo na današnji oglas.

Izpred sodišča.

Tiskovne pravde. Odgovorni urednik »Nove Pravde« Anton Brandner je bil obtožen, da je napadel v števil. 11. »Nove Pravde« dr. Ernsta Kalana, odvetnika v Celju. Obdolžil ga je, da je v zvezi z odpustom dveh slovenskih delavcev iz tovarniške službe in da je sovražnik slovenskega delavstva sploh. Svoječasno je objavil že eno sodbo, pri tem pa je zopet dostavil, da čast dr. Kalana in nemških in slovenskih demokratov še ni rešena. Ugotavljal je tudi, da sta bila omenjena delavca odpuščena samo zato, ker sta ustanovila Narodno delavsko organizacijo. Glede čitanja omenjenega članka je izjavil zastopnik obtoženega urednika, da se ne more izjaviti, pač pa je predlagal, da se obravnava preloži, ker hoče dokazati resnico inkriminiranih trditve in mora zbrati za to potrebna dokazila. Obravnava je bila preložena. — **Kot druga obtoženca** sta nastopila posestnik v Hrašah pri Lescah na Gorenjskem Ivan Ažman, vodja samostojnih kmetov v radovljiskem okraju in pa odgovorni urednik Narodnega Dnevnika A. Železnikar. Pod naslovom »Kmetom in obrtnikom radovljiskega okraja« je napadel Ažman posestnika, trgovca in župana v Radovljici Vinko Resmana, češ, da je ta spravil občene občine Ribno ob najem grofovskih planine, katero bi ti nujno potrebovali, ker imajo dve sirarski zadruzi, mesto Radovljica pa nima nobene. Pri tem mu je očital diktatorske manire, za katere bi zaslužil odlikovanje od pokojnega kralja Karla. Ker je Ivan Ažman umaknil prvotni zagovor in je prevzel sam popolno odgovornost za ta članek, je zastopnik Vinko Resmana dr. Natlačen umaknil obtožbo proti uredniku Železnikarju. Obtoženi Ažman je skušal na razne načine doprinesiti za svoja očitanja dokaz resnice, kar pa se mu je popolnoma ponesrečilo. Tudi je predlagal razne priče iz okolice, ki naj bi njegove predrzne trditve potrdile, kar pa se je zdelo senatu nepotrebno. Senat se je uveril, da se dokaz resnice ne drži točno inkriminiranih nečestnih dejanj in je bil Ivan Ažman obsojen na 300 Din globe ali na 1 dan zavora, mora plačati vse stroške in objaviti to razsodbo na svoje stroške v 14 dneh po polnočnosti v »Narodnem Dnevniku«. — **Kot**

trejti je nastopil nato odgovorni urednik komunističnega lista »Strokovna borba« Anton Vergelj z Jesenice. Ta pa je objavil v svojem listu članek pod naslovom »Kdo kali javni red in mir«, v katerem je napadel svoje politične nasprotnike, češ, da so ob priliki slavlja spomina Ljeningove smrti odrezali kos komunistične rdeče zastave, in jim je očital, da je napravila s tem ta banditska inteligenca čin Čaruge. Izjavil je, da članka ni čital in je bil obsojen zaradi zanemarjanja uredniške dolžnosti na 300 Din globe in mora priobčiti to sodbo v prihodnji številki svojega lista.

§ 104 s. k. z. Ta paragraf je, kot smo že opetovano opozarjali, jako nevaren, posebno ker ga mi preje nismo poznali. Gre tu za žalitev javnih funkcionarjev v službi. Tudi sodišče ima s tem paragrafom vedno dosti opravila. Ponavljajo se pa največkrat žalitve javne straže in orožnikov, žalitve učiteljstva, železniških in poštinskih uslužbencev in sodnih in davčnih iztirjevalcev, ki imajo vedno bolj neprijetne posle s strankami. Tudi žaljenja prič pred sodišči, katere tudi štiti ta paragraf, se jako često ponavljajo. Pregreši se pa proti temu nevarnemu paragrafu ustmeno in tudi pismeno. Zato ponovno opozarjamo na previdnost, ker take žalitve, ki padajo večinoma v razburjenosti, imajo vedno silno neprijetne posledice, ponajveč zaporno, ali pa tudi zaporno in denarno kazen. — Včeraj se je razgovarjal radi tega § a neki Matija Zagar. Mož se je sprl dvakrat s stražnikom. V silni jezi je zagrozil prvemu, da mu bo odsek glavo in je ugotavljal, da ima nož. Dne 1. majnika pa je nadržal drugega stražnika in ga je napadel tako, da je potegnil stražnik sabljo in ga je moral parkrat udariti. Mož se je zagovarjal sicer s pijanstvo, vendar pa mu ta zagovor z ozirom na pričevanje stražnika, da ni bil toliko pijan, da bi se ne zavedal svojega dejanja, ni dosti pomagal. Obsojen je bil na 1 mesec zavora. — Malo drugačen je bil tretji slučaj. Neka gospa je bila obtožena, da je nagovarjala svojo prijateljico, da naj priča njej v prilog, da ni vpila, dalje je bila tudi obtožena, da je zmerjala sodnike. Drastično je bilo, kako je ta priča, ki je Nemka in težko govori slovenski, predložila sodnikom ta prizor: Pravi, prišla je k meni v kuhinjo ta gospa in mi rekla, gospa nit böse, nit böse, nucam eno dobro pričo, da nisem vpila na gank. Gospa dajte pomagat. Ona pa ji je odgovorila, da ni nič huda, ampak jo je vprašala, če ima advokata? In huda žena se je še bolj razhudila in je pošeno ozmerjala vse advokate, ker so predragi, sodnike, ki je ne puste govoriti in celo Ljubljano, ki ji ni všeč. Žena je namreč doma iz Banjaluke. Na podlagi tega pričevanja je bila huda Banjalučanka oproščena, da bi nagovarjala sosedo h krivemu pričevanju, pač pa je bila obsojena zaradi žaljenja sodnika na 100 Din globe ali na 24 ur zavora in mora poravnati vse stroške. Razočarana, da je bila obsojena, je hotela še nekaj ugovarjati, nakar pa jo je sodnik smehljaje odslavljal, češ, da naj raje reče hvala lepa, da je tako po ceni opravila in naj bo drugič bolj previdna.

Kar Vi potrebujete, je Elzafluid. To pravo domače sredstvo prežene Vaše bolečine! Poizkusite pošiljka 27 Din. Lekarinar Eug. V. Feller, Donja Stubica, Elza trg št. 184, Hrv.

Za mesec junij priporoča Jugoslovanska knjigarna cerkvenim zborom te-le skladbe:
Faist, 12 cerkvenih pesmi za mešani zbor. Part. Din 20, glasovi po 4 Din.
Foerster, cantata sacra III. del za moški zbor; 30 Din.
Foerster, 12 cerkvenih pesmi za mešani zbor; 12 Din.
Foerster, 10 evharističnih pesmi za mešani zbor. Part. 16 Din; glasovi po 4 Din.
Foerster, Litanije Srca Jezusovega; 6 Din.
Gerbl, 12 tantum ergo za mešani zbor. Part. 12 Din, glasovi po 4 Din.
Grum, Litanije in odpevanje Srca Jezusovega za mešani zbor. Din 14.
Hladnik, IV. Antiphona op. 57 za mešani zbor za procesijo sv. R. T. Din. 10.
Hladnik, Himne za procesijo sv. R. T. op. 63 za mešani ali moški zbor. Din 10.
Hladnik, Laudes Eucharisticae op. 36 za mešani zbor za praznik sv. R. T.
Hladnik, 8 tantum ergo za mešani zbor. Din 10.
Hribar p. Angelik, Obhajilne pesmi za mešani zbor. Part. Din 26, glasovi po 8 Din.
Pogačnik, Slava presv. Sre. Part. Din 20, gl. po Din 6.
Premrl, Slava presv. Evharistiji za mešani zbor. Part. Din 60, gl. po Din 12.
Premrl, 12 tantum ergo za mešani zbor; Din 12.
Sattner-Hochreiter, himne za procesijo sv. R. T. (slovenske) Din 20.

PALMA

Kaučuk pete in kaučuk podplate

nosijo otroci in odrasli, ker so trpežni, ceni in udobni za nošnjo.

Meteorološko poročilo.
Ljubljana 306 m n. m. viš.

Normalna barometriška višina 736 mm.

Čas opazovanja	Barometer v mm	Termometer v C	Psilogram. diferenca v C	Nebo, vetrovi	Padačina v mm
5./5. 21 h	736.2	10.8	0.3	obl. —	
6./5. 7 h	737.0	9.3	0.3	dež —	8.4
6./5. 14 h	738.4	12.3	0.5	obl. —	

Schicht

Pravo Schichtovo milo z znamko „Jelen“

je že 60 let znano kot najboljša in najizdatnejša od vseh vrst pralnega mila.

Pravo samo s „Schicht“ imenom in znamko „Jelen“!

James Oliver Curwood: **Kazan, volčji pes.** (Kanadski roman.) (Dalje.)

Odločila se je, da ga spremlja. Bila je pa tako silno razburjena, da je spodrsnila in padla, med tem ko je Kazan brskal v svežem snegu, da privleče na dan ostanke karibuja, ki so se dobro ohranili. Ona se jih pa na noben način ni hotela dotakniti in ker je Kazan slednjič ni mogel spraviti to tega, se je začel sam bati in je storil kot ona.

Pravila sta si mnogo drugih stvari v roku naslednjih dni in noči. Tretjo noč pa je Kazan zatulil svoj klic, zbral okoli sebe sto tolpo in je vedel na lov. Trikrat se je o zgodilo v teku meseca, preden je manjša luna zapustila nebo. In vsakokrat o vjeli plen. Potem pa je lovil sam z volkuljo Sivko, ki je bila zanj bolj in bolj prietna družba in živeča sta od belih kunccev.

Čeravno je bila njegova spremljevalka zelo privlačna, je vendar splezal večkrat z njo na greben, ki se je dvigal nad širno avnino, in skušal ji je razložiti vse, kar je bil pustil za seboj. Ta klic preteklosti je bil včasih tako močan, da se je komaj ustavljal hrepenenju, vrtniti se proti šotoru Thorveja in vzeti volkuljo Sivko seboj.

Nato se je pa dogodilo nekaj posebnega. Ko sta hitela neki dan na vznožju natega gričevja, je zapazil Kazan na groben nad seboj nekaj, kar je za trenutek ustavilo utrip njegovega srca. Človek, s anmi in pasjo vprego, je prihajal v njih svet.

Veter je pihal v nasprotno smer in niti on niti Sivka nista tega zaduhala. Tu pa je Kazan opazil, da se je v človekovih rokah zasvetil v soncu predmet, ki bljuje ogenj in grom in ki ubija. Takoj je dal znamenje Sivki in tekla sta, kar sta le mogla. Toda strel je počil in med tem ko je Kazan divje rentalil v jezi zoper predmet, ki ubija in zoper ljudi, je nekaj žvižgaje letelo preko njegove glave.

Nato je zagrmelo vdručič, to pot pa je Sivka zaječala od bolečine in se zvalila v sneg. A hitro se je dvignila in s pomočjo Kazana se je umaknila v majhen gozd. Tu se je ustavila in si lizala ranjeno ramo, med tem ko je Kazan pazil.

Človek s puško je šel po njiu sledu, se ustavil na mestu, kjer je bila volkulja Sivka padla in si pogledal sneg. Nato je stopal naprej.

Kazan je z gobcem pomagal Sivki, da se je spravila na noge in tekla sta naglo naprej ter se skrila v varnem zavetju v goščavi, ki je rastle ob bregu jezera. Cel dan je Kazan skrbno pazil, med tem ko je ležala Sivka na snegu. Naglo se je vrnil, da vidi kaj je, in duhal veter. A človek je bil že šel naprej.

Naslednji dan je volkulja Sivka šepala. Skrbno sta motrila vso pokrajino in slednjič prišla do ostankov starega taborišča. Kazan je kazal zobe in jezno rentalil v sovražstvu do človeka, ki je bil pri svojem odhodu pustil svoj duh. Zelja je vstala in njem, maščevati rano volkulje Sivke. Njegove lastne rane, ki so se bile komaj zacelile, so še povečale njegovo razburjenje. Z gobcem ob tih je skušal odkriti pod novim snegom,

v katero smer je bil odšel sovražnik. Pozabil je bil na njegovo puško.

Tri dni sta Kazan in volkulja Sivka vkljub njenemu šepanju, ki se je nadaljevalo, tekala na slepo srečo vedno naravnost naprej in napravila precejšnjo pot. V noči tretjega dne, bila je noč, v kateri se prikaže prvi krajec nove lune, je Kazan zapazil svežo sled.

Bila je tako sveža, da se je na mah ustavil, tako naglo, kot bi ga bila zadela krogla v njegovem teku. Vsaka mišica v njegovem telesu se je začela drgetati in njegova dlaka se je ježila.

To je bila človeška sled. Bili so tu od tisti sani, psov in tudi snežnih čevljev človeka, ki je bil hodil peš.

Tu pa je dvignil Kazan svoj gobec proti zvezdam in iz njegovega grla je prišel divji in jezni klic na tolpo njegovih bratov in odmeval daleč skozi Wilderness. Ta klic, ki ga je ponovil večkrat, ni še nikoli bil tako peklenski in turoben.

Čuli so ga in prvi klic mu je odgovoril, nato drugi, nato tretji, nato cela vrsta. Celotna volkulja Sivka se je vsedla na svoj zadek in zedinila svoj glas s Kazanovim.

Tam daleč pa, na belem snegu, je človek ves blede ustavil svoje pse, da poslušajo, med tem, ko je slab glas, ki je prihajal od sani, vprašal:

»Oče, to so volkovi. Ali nam sledijo?«

Človek je molčal. Ni bil več mlad. Luna je sijala na njegovo dolgo belo brado in je napravljala še bolj strašno njegovo visoko postavbo. Na saneh je bila mlada žena, ki je dvignila glavo z medvedjega kožuha, na katerega se je naslanjala kot na blazino. Oči mlade žene so se zasvetile v luninem

svitu, ki se je odbijal v njih. Tudi ona mu je bila blede. Lasje so ji padali v gosti in svilnati kiti na ramo in nekaj je stiskala na prsa.

Mož je odgovoril čez nekaj trenutkov: »Sledijo menda kakemu severnemu jelenu ali karibuju.«

Vrgel je pogled na petelina svoje puške in dodal:

»Ne boj se, Jeannit! Utaborili se bomo pri prvih drevesih, kjer bomo našli dovolj suhljadi, da si zapalimo ogenj. Naprej, psi! Naprej, na pot! A! A! A! Kuš! Kuš!«

In pokal je z bičem nad vprego. Iz zavoja pa, ki ga je mlada žena držala stisnjene na prsa, se je začel žalosten klic, ki so mu odgovarjali raztreseni glasovi volkov.

Kazan pa je med tem časom mislil na to, da se bo kmalu mogel osvetiti nad enim tistih ljudi, ki so ga tako dolgo držali v suženjstvu. Počasi je korakal naprej skupaj z volkuljo Sivko in se vstavljal samo vsakih tri ali štiristo yardov, da ponovi svoj klic.

Siva in skakajoča pošast, ki je prihajala od zadaj, se jima je pridružila. Sledila ji je druga, nato pa še ostale, z desne in leve. Klicu Kazanovemu je sledilo med zbranimi volkovi raznovrstno mrmaranje hripavih glasov. Mala tolpa je polagoma rastle in čim več jih je bilo, tem hitreje so tekli. Štirje, šest, sedem, deset, štirinajst...

Tolpa, ki se je bila tako sestavila, je dospela na odprti kraj, kjer so se nahajale sani. Veter je ostro bril. V tolpi so bile samo dorele živali; volkulja Sivka je bila najmlajša med temi pogumnimi loveci in njen gobec ni zapustil Kazanove rama.

(Dale sledi.)

